

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

33/2014. (XI. 7.) AB határozat	a felszámolók névjegyzékéről szóló 114/2006. (V. 12.) Korm. rendelet egyes rendelkezéseivel kapcsolatos bírói kezdeményezések elutasításáról	1496
3277/2014. (XI. 11.) AB határozat	bírói kezdeményezés elutasításáról	1507
3278/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1512
3279/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1514
3280/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1515
3281/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1517
3282/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1519
3283/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1521
3284/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1524
3285/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1525
3286/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1527
3287/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1530
3288/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1532
3289/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1534
3290/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1536
3291/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1539
3292/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1541
3293/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1543
3294/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1545
3295/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1548
3296/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1550
3297/2014. (XI. 11.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	1552

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉTETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

33/2014. (XI. 7.) AB HATÁROZAT

a felszámolók névjegyzékéről szóló 114/2006. (V. 12.) Korm. rendelet egyes rendelkezéseivel kapcsolatos bírói kezdeményezések elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására, illetve nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatára irányuló bírói kezdeményezések tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a felszámolók névjegyzékéről szóló 114/2006. (V. 12.) Korm. rendelet 2013. április 13-tól 2014. szeptember 4-ig hatályos 3. § (4)–(5) bekezdése, (6) bekezdés *d*) pont *dc*)–*di*) alpontja, (8) bekezdés *a*)–*b*) pontja, (12) és (16) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezéseket elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság az indítványokat egyebekben visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. június 11-én kelt, 2.K.30.492/2014/20-II. számú végzésével eljárását felfüggesztette és kezdeményezte az Alkotmánybíróságnál a felszámolók névjegyzékéről szóló 114/2006. (V. 12.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 3. § (1)–(2) bekezdése, (4)–(5) bekezdése, (6) bekezdés *d*) pont *dc*)–*di*) alpontja, (8) bekezdés *a*)–*d*) pontja, (8a) bekezdése, (12) bekezdése és (16) bekezdése, valamint 5. § (2) bekezdése, továbbá 3. számú melléklete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó bíróság a támadott rendelkezések visszamenőleges hatályú megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 41. § (1) bekezdésére és 45. §-ára hivatkozva. Kérte továbbá, hogy az Alkotmánybíróság rendelje el az alaptörvény-ellenes rendelkezések általános, valamint a konkrét ügyre kiterjedő alkalmazási tilalmát.
- [2] Az indítványozó bíróság a Korm. rendelet 3. § (1)–(2) bekezdését, (4)–(5) bekezdését és (16) bekezdését, valamint 5. § (2) bekezdését az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság, illetve az abból fakadó jogbiztonság és normavilágosság követelményébe ütközőnek tartotta, a 3. § (5) bekezdésében foglalt sorsolás alkalmazásának lehetősége miatt az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állította. A Korm. rendelet e rendelkezései – álláspontja szerint – a közigazgatás joghoz kötöttségének elvét is sértik, ezért az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével és a 25. cikk (2) bekezdés b) pontjával is ellentétesek.
- [3] Az indítványozó bíróság szerint a Korm. rendelet 3. § (6) bekezdés *d*) pont *dc*)–*di*) alpontja, (8) bekezdés *a*)–*d*) pontja, (8a) bekezdése és (12) bekezdése, valamint 3. számú melléklete az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, XXIV. cikk (1) bekezdésébe, M) cikk (1)–(2) bekezdésébe, XII. cikk (1) bekezdésébe, XIII. cikk (1) bekezdésébe, XV. cikk (1)–(2) bekezdésébe, továbbá XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésébe ütközik.

- [4] A fentiekben túlmenően az indítványozó a Korm. rendelet összes támadott rendelkezését a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló 2009. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Kerettörvény) 3. §-ával és 26. § (1) bekezdésével is ellentétesnek tartotta, s emiatt azok az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdését sértik.
- [5] Az indítványozó bíróság végül az Abtv. 32. § (2) bekezdésére hivatkozva azért is kezdeményezte a Korm. rendelet 3. § (1)–(2) bekezdése, (4)–(5) bekezdése, (6) bekezdés *d)* pont *dc)–di)* alpontja, (8) bekezdés *a)–d)* pontja, (8a) bekezdése, (12) bekezdése és (16) bekezdése, valamint 5. § (2) bekezdése megsemmisítését, mert azokat az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezménybe (a továbbiakban: Egyezmény) és az ahhoz tartozó I. kiegészítő jegyzőkönyvbe ütközőnek tartotta. Az indítványozó bíróság szerint a Korm. rendelet felsorolt rendelkezései az Egyezmény 6. Cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljárásához való jogot, 13. Cikkében foglalt hatékony jogorvoslathoz való jogot, valamint ezekre tekintettel az Egyezmény 14. Cikkében foglalt megkülönböztetés tilalmát, illetve az Egyezmény 1. kiegészítő jegyzőkönyvének 1. Cikk (2) bekezdését sértik.
- [6] Indítványának indokolásaként a bíróság hivatkozott arra, hogy a felszámolók névjegyzékbe vételére irányuló közigazgatási határozathozatal pályázati eljárás alapján alapul. Kifogásolta ennek kapcsán, hogy a Korm. rendelet 3. § (4)–(5) bekezdése értelmében a felszámolók névjegyzékbe vételére irányuló „közigazgatási eljárás részét képezi” a felszámolók pályázati kérelmét értékelő bizottság (a továbbiakban: bizottság) eljárása. Felvetette továbbá, hogy nem tisztázott a Korm. rendelet támadott szabályai alapján az említett értékelést elvégző bizottság és az érdemi döntést meghozó Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) közötti hatáskörmegosztás, kapcsolat. Az indítványozó szerint nem egyértelmű, hogy mi a bizottság eljárásjogi szerepe, és az sem, hogy elvégzett értékelése mennyiben köti az érdemi döntést hozó Hivatalt. A bíróság állítása szerint a Korm. rendelet által létrehozott eljárásjogi konstrukció azt eredményezi, hogy „a jogalkotó a közigazgatási hatóság [...] tényállástisztázási kötelezettségét »kiszervezi« attól a hatósági döntést hozó közigazgatási hatóságtól, amelynek döntését a közigazgatási bíróság felülvizsgál(hat)ja”. Emiatt az indítványozó a Korm. rendelet 3. § (4)–(5) bekezdését a jogbiztonság (normavilágosság) követelményébe ütközőnek tartotta.
- [7] Az indítványozó bíróság kifogásolta a Korm. rendelet 3. § (6) bekezdés *d)* pont *di)* alpontját, amely szerint előnyt élvez a felszámolók névjegyzékbe vételére irányuló eljárásban, ha a pályázó a normatív formában meghatározott feltételeken túl a pályázati felhívásban részletezett követelményeknek is megfelel. Az indítványozó szerint e rendelkezés a pályázati kiírásban foglalt „szubjektív elemek mérlegelésének lehetővé tételével” sérti a jogbiztonságot. A Korm. rendelet 3. § (6) bekezdés *d)* pont *di)* alpontja nem felel meg továbbá a Kerettörvény 3. §-ának sem, „mert nem felismerhető az a közérdeken alapuló kényszerítő indok, mely miatt az engedély megszerzéséhez a pályázónak bizonytalan jogfogalmakra épülő, és bíróság által felül nem vizsgálható aktusban (pályázati kiírás) meghatározott további feltételek teljesítése lenne szükséges”.
- [8] Az indítványozó bíróság a Korm. rendelet 3. § (8) bekezdés *a)–b)* pontjával kapcsolatban azt kifogásolta, hogy ennek alapján hátrányt jelentenek a pályázat elbírálásakor a 3. § (6) bekezdés *d)* pont *dc)–dh)* alpontjában felsorolt jogsértések, illetve a Korm. rendelet 3. számú mellékletének alkalmazása. Ezeket a feltételeket a bíróság a hosszabb ideje felszámolóként működő szervezetekre nézve hátrányosnak értékelte, amelyek a korábban felszámolóként nem működő szervezeteknek kedveznek.
- [9] Az indítványozó bíróság vitatta továbbá a Korm. rendelet 3. § (16) bekezdését is, amelynek értelmében a Kormány a pályázati felhívást tartalmazó személyügyi közleményében a pályázat elbírálásához keretszámot határoz meg. Ebben a formában a keretszám meghatározását az indítványozó a jogbiztonság követelményével, illetve „az abból folyó, közigazgatás joghoz kötöttségének elvével” ellentétesnek tartotta. Az indítványozó végül a Korm. rendelet 3. § (5) bekezdésének a sorsolásra vonatkozó rendelkezését sem tartotta összeegyeztethetőnek „a tisztességes ügyintézés és eljárás, valamint az egyenlő bánásmód követelményével”. Álláspontja szerint e „szerencselem” bevezetésével a hatósági ügy érdemét nem kizárólag a benyújtott pályázat értékelése dönti el.
- [10] Indítványában a bíróság a Korm. rendelet egyes rendelkezéseinek alaptörvény-ellenességét csupán állította, de nem indokolta.
- [11] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a fentiekben ismertetett indítvánnyal azonos tartalmú bírói kezdeményezést terjesztett elő a 2.K.30.492/2014., 2.K.30.658/2014., 2.K.30.491/2014., 2.K.31.017/2014., 2.K.30.747/2014., 2.K.30.501/2014. és 2.K.30.597/2014. számon folyamatban lévő perekben is. A folyamatban levő ügyeket az Alkotmánybíróság az Abtv. 58. § (2) bekezdése, valamint az Ügyrend 34. § (1) bekezdése alapján egyesítette, és egy eljárásban bírálta el.

II.

[12] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„M) cikk (1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.
(2) Magyarország biztosítja a tisztességes gazdasági verseny feltételeit. Magyarország fellép az erőfölénnyel való visszaéléssel szemben, és védi a fogyasztók jogait.”

„XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

„15. cikk (4) A Kormány rendelete törvénnyel nem lehet ellentétes.”

[13] 2. A Korm. rendelet indítvánnyal támadott, 2013. április 13-tól 2014. szeptember 4-ig hatályos rendelkezései:

„3. § (1) A felszámolók névjegyzékébe az új felszámolók felvételére szolgáló nyilvános pályázatot a Kormány – a bíróságoknak az Országos Bírósági Hivatal elnöke útján jelzett bírósági ügyforgalmi adatait mérlegelve, valamint a felszámolók jogszabályi feladatainak változása miatt indokolt esetekben, továbbá a (16) bekezdés szerinti keretszám feltöltése érdekében – az igazságügyért felelős miniszter útján írja ki. Hétévenként új névjegyzék felállítására kell pályázatot kiírni.

(2) A pályázati felhívást a pályázatok benyújtására megállapított időpontot legalább két hónappal megelőzően a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben (személyügyi közleményként), a Cégközlönyben, továbbá az igazságügyért felelős miniszter honlapján kell közzétenni.

[...]

(4) A pályázati kérelmeket kilenctagú bizottság értékeli, a benyújtásra adott határidő lejártát követő öt hónapon belül. A bizottság két tagja az igazságügyért felelős miniszter, egy-egy tagja pedig a belgazdaságért felelős miniszter, az önkormányzatokért felelős miniszter, az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter, az állami adóhatóság, a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletével kapcsolatos feladatkörében eljáró Magyar Nemzeti Bank, az Országos Bírósági Hivatal, valamint a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által delegált személy. Az értékelő bizottság elnöke az igazságügyért felelős miniszter által erre jelölt egyik tag. A bizottság tagjává nem jelölhető olyan személy, aki vagy akinek a Polgári Törvénykönyv szerinti hozzátartozója bármely felszámoló szervezettel vagy más pályázóval tagsági (részvényesi) vagy foglalkoztatotti (megbízási) jogviszonyban áll vagy a megelőző három évben ilyen jogviszonyban állt, illetve egyéb okból elfoglalt. A bizottság tagjai az igazságügyért felelős miniszternek összeférhetetlenségi és titoktartási nyilatkozatot tesznek, valamint kötelezettséget kell vállalniuk mindazon körülmények bejelentésére, amelyek összeférhetetlenséget eredményeznek.

(5) A bizottság meghallgathatja a pályázókat, a pályázati feltételeknek való megfelelés vizsgálata érdekében okiratok beszerzésére, bemutatására, továbbá a pályázattal összefüggő tények tekintetében nyilatkozattételre

is felhívhatja. A bizottság által az értékelésnél alkalmazandó pontrendszert, valamint a pályázathoz csatolandó szakmai program elemeit és értékelési elveit a pályázati kiírásban kell közzétenni. A (16) bekezdés szerinti keretszám betartása érdekében az azonos pontszámmal rendelkező pályázók között sorsolással kell a sorrendet kialakítani. A sorsolás közjegyző jelenlétében történik. Az értékelő bizottság egyebekben a javaslatát szótöbbséggel hozza, és azt (annak indokolásával együtt) jegyzőkönyvbe foglalja, majd a jegyzőkönyvet eljuttatja a névjegyzékbe való felvételtől vagy az új névjegyzék felállításával összefüggő határozatokat hozó közigazgatási szerv részére.

(6) A pályázati feltételek meghatározása során a következő követelményeket kell érvényesíteni:

d) a pályázatok értékelésénél előnyt jelent

[...]

dc) ha a felszámoló szervezet vagy volt felszámoló szervezet vagyonfelügyelőként, ideiglenes vagyonfelügyelőként, felszámolókénti, végelszámolókénti, kényszer-végelszámolókénti, vagyonrendezőkénti vagy pénzügyi gondnokkénti felmentését a bíróság jogszabálysértés vagy mulasztás miatt csődeljárásban, felszámolási eljárásban, önkormányzati adósságrendezési eljárásban, végelszámolási eljárásban, kényszervégelszámolási eljárásban vagy vagyonrendezési eljárásban jogerősen még nem rendelte el,

dd) ha a felszámoló szervezet vagy volt felszámoló szervezet nem követett el a Cstv. 27/C. § (5) bekezdésében meghatározott jogszabálysértést,

de) ha a pályázó a pályázat benyújtását megelőző öt éven belül nem követett el olyan jogsértést, ami miatt a munkaügyi hatóság jogerős határozattal bírsággal sújtotta, vagy a Nemzeti Foglalkoztatási Alapba, illetve annak jogelődjébe való befizetésre kötelezte,

df) ha a pályázó a pályázat benyújtását megelőző öt éven belül nem követett el munkaviszony létesítésével összefüggő bejelentési kötelezettség elmulasztásával kapcsolatos olyan cselekményt, ami miatt az állami adóhatóság jogerős határozattal mulasztási bírsággal sújtotta,

dg) ha a pályázó szakmai tevékenységével összefüggésben a pályázat benyújtását megelőzően öt éven belül nem hozott a bíróság olyan határozatot, amelyben jogerősen a jogszabályok megsértését vagy a jogszabályi kötelezettségek elmulasztását állapította meg,

dh) ha a pályázó felszámoló szervezetnek vagy volt felszámoló szervezetnek nincs – és a pályázat benyújtását megelőző öt éven belül nem volt – lejárt esedékességű tartozása a Fővárosi Törvényszék által vezetett felszámolói díjkiegészítési számlával szemben,

di) ha a pályázó magas színvonalú és szabályszerű szakmai és gazdasági tevékenység végzését tudja igazolni, továbbá gazdálkodása, tevékenysége, szakmai programja megfelel a pályázati felhívásban részletezett egyéb szakmai, gazdasági követelményeknek.

[...]

(8) Hátrányt jelent a pályázat elbírálásakor

a) a (6) bekezdés d) pont dc)–dh) alpontjában említett jogsértés és mulasztás elkövetése,

b) a 3. mellékletben említett jogerős határozatok szerinti elmarasztalás,

c) a pályázó azon egyéb gazdasági tevékenységi köre, amely alkalmas arra, hogy a felszámoló szervezet működésének átláthatóságát, pártatlanságát, ellenőrizhetőségét csökkentse,

d) azon pályázat, amely szerint a pályázó gazdálkodása, tevékenysége, szakmai programja, nem vagy csak részben felel meg a pályázati felhívásban részletezett egyéb szakmai, gazdasági követelményeknek.

(8a) A (6) bekezdés d) pont dc)–dh) alpont és a (8) bekezdés a)–c) pontja szerinti körülményeket nemcsak a pályázó, hanem a pályázó, vagy annak vezető tisztségviselője és az említettek közvetlen vagy közvetett többségi részesedésével működő gazdasági társaság, továbbá – ha a pályázó gazdasági társaság a pályázat kiírásától számított öt éven belül alakult át, vagy a tulajdoni részesedése (üzletrésze, részvénye) a pályázat kiírásától számított öt éven belül került elidegenítésre – akkor a pályázó és annak jogelődje (jogelődjei) tekintetében (a továbbiakban együtt: kapcsolódó szervezet) is vizsgálni kell és számításba kell venni. A (6) bekezdés d) pont di) alpontjában és a (8) bekezdés c) és d) pontjában említett szakmai tevékenységet és gazdasági tevékenységet a 3. mellékletben és a pályázati felhívásban felsorolt szempontrendszer szerint kell értékelni.

[...]

(12) A pontozásnál előnyt jelent, ha a pályázó nem korábbi felszámoló szervezet három éven belül bejegyzett szétválásával (különválással vagy kiválással) jött létre. A három éves időtartamot a pályázat benyújtásától kell számítani.

[...]

(16) A Kormány – az igazságügyért felelős miniszter és a belgazdaságért felelős miniszter együttes javaslatára – a pályázati felhívást tartalmazó személyügyi közleményében a pályázat elbírálásához keretszámot határoz meg, amelyet a bíróságoknak – az Országos Bírósági Hivatal elnöke útján jelzett – csőd-, felszámolási és

vagyonrendezési ügyszáma alapján, valamint a felszámoló szervezetek jogszabályi feladatainak változására figyelemmel állapít meg.”

„5. § (2) Az új névjegyzék felállítására irányuló eljárásokat lezáró utolsó határozat jogerőre emelkedésével egyidejűleg kell határozatot hozni azon felszámoló szervezetek névjegyzékéből való törléséről, amelyeknek az új névjegyzékbe vételére nem került sor. A határozatban a törlés időpontja megegyezik az új névjegyzék felállításának időpontjával.”

III.

- [14] 1. Az indítványozó bíróság a Korm. rendelet több rendelkezése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, illetve az Abtv. 32. §-a alapján nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatát kezdeményezte.
- [15] Az Alkotmánybíróságnak az indítvány alapján mindenképp azt kellett vizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés megfelel-e a törvényi feltételeknek. Az Abtv. értelmében a bírói kezdeményezés az egyedi normakontroll eljárás egyik fajtája, amellyel a bíró akkor élhet, ha „az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli” [Abtv. 25. § (1) bekezdés]. Az eljáró bíró tehát csak azon jogszabály, illetve jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítására tehet indítványt, amelyet a konkrét ügy elbírálása során kifejezetten alkalmaznia kell(ene).
- [16] A Korm. rendelet támadott rendelkezéseit az Alkotmánybírósághoz forduló bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során alkalmaznia kell: a felfüggesztett ügy ugyanis olyan közigazgatási per, amely a Korm. rendelet kifogásolt rendelkezései alapján meghozott közigazgatási határozat felülvizsgálatára irányul.
- [17] 2. Az Alkotmánybíróság eljárása során észlelte, hogy a Korm. rendelet indítvánnyal támadott egyes rendelkezéseit a bírói kezdeményezés előterjesztését követően az egyes kormányrendeleteknek a kormányzati szervezetátalakítással összefüggő módosításáról szóló 221/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 323–325. §-ai módosították 2014. szeptember 5-i hatállyal. Az Abtv. 41. §-ának (3) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét is megállapíthatja, ha a jogszabályt a konkrét esetben még alkalmazni kellene. Az alapügyekben támadott közigazgatási határozatok meghozatala a Korm. rendelet már nem hatályos rendelkezései alapján történt, ezért az Alkotmánybíróság e rendelkezések tekintetében folytatta le eljárását.
- [18] 3. Az Alkotmánybíróság vizsgálata során a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatára figyelemmel járt el. Az Alkotmánybíróság e határozatában az Alaptörvény Záró és egyes rendelkezései 5. pontja alapján az alábbi következtetésre jutott:
„Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányossági összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét illető kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése.” {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]}
- [19] A jelen ügyben az Alkotmánybíróság az alaptörvényi, illetve az alkotmányi rendelkezések összevetésével megállapította, hogy az Alaptörvény a jogbiztonság, a diszkrimináció tilalma, illetve a jogorvoslathoz való jog tekintetében a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat által kimunkált elvi tételek fenntartása mellett döntött. Ennek megfelelően nincs akadálya, hogy az Alkotmánybíróság tartalmi vagy szövegszerű megjelenítéssel hivatkozza, illetve idézze a korábbi határozataiban foglaltakat.

IV.

- [20] Az indítványok nem megalapozottak.
- [21] 1. Érdemben az indítványozó bíróság mindenképp azt kifogásolta, hogy a Korm. rendelet 3. § (4)–(5) bekezdése értelmében a felszámoló névjegyzékbe vételére irányuló „közigazgatási eljárás részét képezi” a felszámoló pályázati kérelmét értékelő bizottság eljárása, aminek nem egyértelmű az eljárásjogi szerepe. Ezért

az indítványozó a Korm. rendelet 3. § (4)–(5) bekezdését az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, a jogbiztonság követelményébe ütközőnek tartotta. Az indítványozó továbbá a Korm. rendelet 3. § (5) bekezdésének a sorsolásra vonatkozó rendelkezését sem tartotta összeegyeztethetőnek „a tisztességes ügyintézés és eljárás, valamint az egyenlő bánásmód követelményével”.

- [22] 1.1. Az indítványozó szerint a Korm. rendelet 3. § (4)–(5) bekezdései azért sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésben deklarált jogbiztonság elvét, mert más szerv hozta meg a nyilvántartásba vételi eljárás lezárásaként az érdemi döntést (Hivatal) és más szerv végezte az eljárás során a benyújtott pályázatok véleményezését (bizottság). Az indítványozó szerint a támadott Korm. rendelet alapján nem érhető az említett szervek közötti viszony, és hatáskörmegosztás sem. Álláspontja szerint a jogalkotó „kiszervezi” a tényállás tisztázását azon szervtől, amely az eljárást lezáró érdemi döntést meghozza; ennek következtében indítványozó szerint a bizottság eljárása és „döntése” a bírósági felülvizsgálat során nem vizsgálható.
- [23] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság áttekintette a támadott Korm. rendelet alapján a felszámolók nyilvántartásba vételi eljárásának szabályait.
- [24] A Korm. rendelet 4. § (1) bekezdése alapján a nyilvántartásba vételi eljárás lefolytatására, majd annak vezetésére a jogalkotó a Hivatalt jelölte ki, amely szerv a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalról szóló 177/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése értelmében központi hivatalként, egyfokú eljárást folytatott le. A Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés második mondata a Hivatal jelen ügyben vizsgált nyilvántartásba vételi eljárása során háttérjogszabályként a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) szabályait rendelte alkalmazni. A Ket. általános rendelkezéseitől eltérő eljárási szabályokat a támadott Korm. rendelet határozott meg.
- [25] A Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés második mondata értelmében a nyilvántartásba vételi eljárásban a Ket. szerinti kérelemnek minősül a kiírt pályázatra benyújtott pályázat, amelyet a Korm. rendelet 3. § (3) bekezdése alapján a nyilvántartásba vételi eljárást lefolytató Hivatalnak kellett megküldeni.
- [26] A Ket. hatósági eljárás során (alapeljárásban), konkrétan a bizonyítás lefolytatása céljából szakértő bevonását teszi lehetővé, amelyre általában akkor kerül sor, ha az eljáró hatóságnak nincs az ügy elbírálására megfelelő szakértelemmel rendelkező munkatársa. Lehetőség van ugyanakkor arra is a Ket. 58. § (3) bekezdése alapján, hogy jogszabály írja elő meghatározott hatósági eljárás során szakértő megkeresését, ebben az esetben a jogalkotó speciális eljárási normában (Korm. rendelet) azt is meghatározhatja, hogy a kötelező szakértő alkalmazása során mely szervet, vagy szervezetet kell szakértőként kirendelni.
- [27] A szakértő ezekben az esetekben is véleményt, és nem szakhatósági állásfoglalást bocsát ki, amely a tényállás tisztázásához szükséges bizonyítási eszköz. A Ket. 58. § (1) bekezdése lehetővé teszi egyrészt a szakértő meghallgatását, másrészt azt is, hogy írásban készítse el véleményét.
- [28] A Korm. rendelet támadott 3. § (4) bekezdése alapján a Hivatal által lefolytatott nyilvántartásba vételi eljárás során a jogalkotó kötelezővé tette a bizottság mint szakértő megkeresését. A Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése alapján az értékelő bizottság részletes jegyzőkönyvet készített értékeléséről és ezt juttatatta el az eljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező Hivatalnak, amely ez alapján hozta meg érdemi döntését, amelynek indokolásában tételesen megjelölte a pályázó által kapott pontokat.
Jelen ügyben a Hivatal döntései mérlegelési jogkörben meghozott határozatoknak minősülnek, a nyilvántartásba vételi eljárás során e mérlegelési feladatokat látta/látja el a bizottság.
- [29] Tekintettel a Ket. 100. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltakra a Hivatal döntése ellen bírósági felülvizsgálatnak volt helye.
- [30] A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 324. § (3) bekezdése határozza meg a közigazgatási szerv, valamint a közigazgatási eljárás fogalmát, a *b)* pontja alapján „közigazgatási eljárás: a közigazgatási szerv által hozott közigazgatási határozat meghozatalát megelőző eljárás”.
- [31] A bíróság e kereseti kérelem alapján a Hivatal által meghozott közigazgatási határozat – amelynek részét képezi a bizottság által megállapított, kapott pont – törvényességét ellenőrzi, a meghozatalakor fennálló tényállás és az akkor hatályos jogszabályok alapján. Eljárása során azt kell vizsgálnia, hogy az ügyben eljáró szerv a jogszabályoknak megfelelően döntött-e.
- [32] Az Alkotmánybíróság már a 9/1992. (I. 30.) AB határozatában megállapította, hogy a jogállam nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogbiztonság az államtól, és elsősorban a jogalkotótól azt követeli meg, hogy a jog egésze, egyes részterületei és szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára is előre láthatóak legyenek. (ABH 1992, 59, 65.) A jogbiztonság egyik legfontosabb alapkövetelménye a jogszabályok kiszámíthatósága, a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogi normák, jogin-

tezmények egyértelműsége. {38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [84]; 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [13] és [16]; 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [8]; 24/2013. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [48]}.

- [33] Ezen túl az Alkotmánybíróság 28/2013. (X. 9.) AB határozatában részletesen értelmezte az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontjában deklarált bírói kezdeményezés alaptörvényi feltételeit, és a következőket állapította meg: „[a]z Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése szerint a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatók. Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek [R cikk (2) bekezdés], azokat a bírácoknak ítélezési tevékenységük során tiszteletben kell tartani. A bírói függetlenség alapján a bíró maga dönti el, hogy a törvényt (jogszabályt) egyedi ügyben hogyan értelmezi és alkalmazza. Meghatározott életviszonyok, illetőleg tényállások ellentétes – vagy az értelmezéstől függően ellentétes – jogszabályi rendezését a bírósági eljárás során jogszabály-értelmezéssel kell feloldani, mert – a bevett jogértelmezési módszerek alapján – a jogalkalmazás hivatott eldönteni, hogy a konkrét jogviszonyokban az ellentétet (látszólagos ellentétet) hordozó rendelkezések közül melyik jogszabályi rendelkezés alkalmazásával kell eljárni. [...] Az Alaptörvény 28. cikke a bírósági jogalkalmazással kapcsolatban rögzíti, hogy annak során a jogszabályok szövegét az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni. A 28. cikk szerint a jogszabály Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezése a bíró számára nem csak jog, hanem kifejezett köteletség: amennyiben a bíró a jogszabály szövegét az értelmezés segítségével az Alaptörvénnyel összhangban tudja alkalmazni, annyiban ennek megfelelően köteles eljárni. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja a fentiekből következően – 28. cikkel összhangban – úgy értelmezendő, hogy az egyedi ügyben eljáró bíró elsősorban köteles az alkalmazandó jogszabály normatartalmát értelmezés útján az Alaptörvénnyel összhangba hozni, és csak ennek hiányában, másodsorban, tehát ha a jogszabály Alaptörvénnyel összhangban történő értelmezése kizárt, akkor jogosult – és egyben köteles – az Alkotmánybíróságnál a jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítását (illetve, ha az Alkotmánybíróság a jogszabály alaptörvény-ellenességét már megállapította, alkalmazásának kizárását) kezdeményezni. A fenti alaptörvény-értelmezésnek megfelelően rendelkezik az Abtv. 25. §-a is, amely abban az esetben jogosítja fel a bírót az alkotmánybírósági eljárás kezdeményezésére (illetve írja azt elő), ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kellene alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Az Alaptörvény nem zárja ki, hogy a bíró az Alaptörvény bármely rendelkezésére, illetve annak kapcsán bármely összefüggésre, így a B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvére, és annak részét képező normavilágosság követelményére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság azonban az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontját, 26. cikk (1) bekezdését, R) cikkét és 28. cikkét, valamint az Abtv. 25. §-át és 52. §-át is figyelembe vevő együttes értelmezése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a bírónak a jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatára vonatkozó kezdeményezési jogosultságának gyakorlása során a B) cikkel összefüggésben tekintettel kell lennie a következő szempontokra. A bíró csak olyan rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát kezdeményezheti, amelyet a konkrét ügyben alkalmazni kell [vö. 3153/2013. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [10]]; ha a bírósági eljárás során jogszabályi kollízió merül fel, a bíró feladata eldönteni, hogy mi az egyedi ügyben alkalmazandó jog. Meghatározott életviszonyok, illetőleg tényállások ellentétes – vagy az értelmezéstől függően ellentétes – szabályozása önmagában nem jelent alaptörvény-ellenességet. Az ilyen szabályozás alaptörvény-ellenessé csak akkor válik, ha az egyben az Alaptörvény valamely rendelkezésének a sérelmével is együtt jár, vagyis, ha az ellentétes tartalmú szabályozás anyagi alaptörvény-ellenességhez vezet, tehát például ha a rendelkezések, illetve azok értelmezésének valamelyike meg nem engedett diszkriminációt, egyéb alaptörvény-ellenes helyzetet, vagy alapjog korlátozását eredményezi [vö. 35/1991. (VI. 20.) AB határozat, ABH 1991, 175, 176.]. A normavilágosság sérelmét állító indítványnak általában arra nézve is indokolást kell tartalmaznia, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés valamely értelmezése az Alaptörvénynek valamely további rendelkezésével miért ellentétes [Abtv. 52. § (1) bekezdés *b*), *d*) és *e*) pont]. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b*) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezett eljárásnak tehát előfeltétele, hogy a bíró megállapítsa az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket és azokat értelmezze. Ha az értelmezési folyamat során arra a következtetésre jut, hogy az alkalmazandó jogszabály normatartalma feloldhatatlan ellentétben áll az Alaptörvénnyel, akkor kezdeményezi az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítvány indokolásának – ebből következően is – az Alaptörvény valamely rendelkezésével való ellentétet kell határozottan állítania és alátámasztania, amely ellentét azonban nem merülhet ki egy esetleges értelmezései nehézségben. A bírónak tehát nem elegendő önmagában a jogbiztonság elvének részét képező normavilágosság követelményének sérelmére hivatkoznia sem azon az alapon, hogy nem tudja megállapítani az ügyben alkalmazandó jogszabályi rendelkezéseket, sem azon az alapon, hogy nem tudja azokat egyértelműen értelmezni.” (ABH 2013, 872–874.)

- [34] A Korm. rendelet támadott rendelkezései részletes eljárási szabályokat tartalmaztak a nyilvántartásba vételi eljárásra, valamint lehetőséget adtak az érdemi döntés elleni jogorvoslatra. A névjegyzékbe vételi eljárás a Korm. rendelet és a Ket. alapján lefolytatandó hatósági eljárás, amelynek eredményeként hatósági döntés született és a sikeresen pályázót a Hivatal hatósági nyilvántartásba vette.
- [35] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben a támadott Korm. rendelettel összefüggésben így nem talált olyan, az indítványozó által vélt ellentmondást, amely a jogalkalmazás során jogértelmezéssel nem lenne feloldható. Önmagában azért, mert egy jogszabály értelmezésre szorul, a jogbiztonság sérelme nem állapítható meg.
- [36] Mindezek alapján a Korm. rendelet 3. § (4)–(5) bekezdésének az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközése nem állapítható meg.
- [37] 1.2. Az indítványozó a Korm. rendelet 3. § (5) bekezdésének azon fordulatát is kifogásolta, amelynek értelmében „az azonos pontszámmal rendelkező pályázók között sorsolással kell a sorrendet kialakítani”. Álláspontja szerint a „hatósági ügy érdemének sorsolással való eldöntése” nem egyeztethető össze az egyenlő bánásmód, valamint a tisztességes ügyintézés és eljárás követelményével.
- [38] A Hivatal érdemi döntését nem befolyásolta közvetlenül a sorsolás következtében született végeredmény, hiszen azt már megelőzte a kérelmek (pályázati anyagok) benyújtása, valamint a bizottság szakértő eljárása. A jogalkotó kettős céllal vezette be a nyilvántartásba vételi eljárásba a sorsolás jogintézményét: 1. a keretszám betartása érdekében; 2. az azonos pontszámot elért pályázók esélyegyenlőségének biztosítása érdekében. Az esélyegyenlőtlenségek kiküszöbölésére szolgáló szabályozási mód kiválasztása alapvetően a jogalkotó szabad mérlegelésére tartozik. (422/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 471, 472.; 2100/B/1991. AB határozat, ABH 1992, 554, 557.; 581/B/1990. AB határozat, ABH 1992, 645, 646.; 1588/B/1991. AB határozat, ABH 1994, 510, 512.) Önmagában a sorsolás során „megjelenő” véletlenszerűség miatt hátrányos megkülönböztetés nem állapítható meg.
- [39] Mindezek alapján a Korm. rendelet 3. § (5) bekezdésének sorsolásra vonatkozó fordulatával kapcsolatban az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelme nem állapítható meg.
- [40] 1.3. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése alapján „[m]indenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni”.
- [41] Az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a tisztességes eljárás követelményének érvényesülését az eljárás egészének és körülményeinek figyelembevételével lehet csak megítélni. [6/1998. (III. 11.) AB határozat ABH 1998, 91, 95.]
- [42] Mint arra az Alkotmánybíróság az előző pontokban rámutatott, a nyilvántartásba vételi eljárást a Korm. rendelet és a Ket. szabályai alapján jogszabályban meghatározott hatáskörrel rendelkező hatóság folytatta le, amely eljárásnak szerves részét képezhette az azonos pontszámot elért pályázók közötti sorsolás alkalmazása. A sorsolás cselekménye azonban nem vizsgálható önállóan, kiragadva a nyilvántartásba vételi eljárásból, hiszen azt – az indítványozó állításától eltérően – megelőzte a pályázatok értékelése, valamint az értékelő bizottság pontszámokat tartalmazó jegyzőkönyvének elkészítése. A nyilvántartásba vételi eljárás végső szakaszában a sorsolás lehetőségének esetleges alkalmazása önmagában nem hozható közvetlen összefüggésbe a tisztességes eljáráshoz való jog követelményével.
- [43] A Korm. rendelet 3. § (5) bekezdése sorsolásra vonatkozó fordulata és az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése között a tisztességes eljáráshoz való jog vonatkozásában az indítványozó indokolása alapján nincs alkotmányjogi szempontból értékelhető közvetlen összefüggés. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az érdemi alkotmányossági összefüggés hiánya pedig az indítvány elutasítását eredményezi [3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [24]].
- [44] 2. Az indítványozó bíróság a Korm. rendelet 3. § (6) bekezdés *d)* pont *di)* alpontjának megsemmisítését is kezdeményezte, mert ez szerinte szintén a jogbiztonságot sérti. Az indítványozó szerint előnyt élvez a felszámoló névjegyzékbe vételére irányuló eljárásban, ha a pályázó a normatív formában meghatározott feltételeken túl a pályázati felhívásban részletezett követelményeknek is megfelel. Az indítványozó szerint e rendelkezés a pályázati kiírásban foglalt „szubjektív elemek mérlegelésének lehetővé tételével” sérti a jogbiztonságot. Az ellenőrizhetetlen, nem átlátható feltételek révén az indítványozó szerint végeredményben a pályázók közötti versenysemlegesség, az egyenlő bánásmód követelménye sérül.

- [45] A kormány által közzétett, az új felszámolói névjegyzékbe történő felvételre irányuló pályázati kiírás a Korm. rendelet támadott szakaszaiban meghatározott feltételeket veszi sorra, és pontszámokat rendel hozzá, ezen kívül a pályázat benyújtásával kapcsolatos technikai feltételeket ismerteti.
- [46] Az Alkotmánybíróság 46/2007. (VI. 27.) AB határozatában a műsorszolgáltatási jogosultságok kiosztására vonatkozó szabályokat, azon belül a pályázattal kapcsolatos előírásokat vizsgálta és az alábbi következtetésre jutott: „[...] garanciális jelentőségű, hogy a médiahatóság döntéshozatali eljárása áttekinthető és követhető legyen: a műsorszolgáltatási jogosultságra vonatkozó pályázat során alkalmazandó értékelési szempontok megismerhetőek és valódi szakmai vita tárgyai lehessenek, a döntés indokolásából rekonstruálható legyen a döntéshozatali eljárás (a döntést alátámasztó érvek, a szavazati arány), a határozat ellen az érintett jogorvoslattal élhessen. [...] A Médiatörvény ezeknek a követelményeknek nem felel meg. A műsorszolgáltatási jogosultság pályázattására vonatkozó törvényi szabályozás nem intézményesített átlátható pályázati rendszert. E hiányosság alkotmányellenes helyzetet eredményez, mert nem teszi lehetővé, hogy a műsorszolgáltatási jogosultságok elnyerésére átlátható döntéshozatali eljárás keretében kerüljön sor, ami kétséget ébreszthet a műsorszolgáltatók sajtószabadságnak megfelelő független működését illetően. A műsorszolgáltatási jogosultságra vonatkozó pályázat során alkalmazandó értékelési szempontok törvényben nem szabályozottak, a döntéshozatali eljárás a pályázók és a nyilvánosság számára nem követhető. További hiányosság, hogy nem rendelkezik törvény a műsorszolgáltatási jogosultság elnyerése érdekében benyújtott pályázatok elbírálásának határidejéről, és a törvényből a pályázati eljárás során hozott ORTT határozatok indokolásának a kötelezettsége sem következik. A Médiatörvény 99. § (5) bekezdése csupán egy esetben, a Médiatörvény 85–88. §-aiban és a VIII. fejezetében foglalt korlátozó rendelkezésekbe ütköző pályázó visszautasításával szemben biztosítja a bírói utat. Egyébként, a Médiatörvény alapján nincs mód arra, hogy az érintett bírósághoz forduljon az ORTT műsorszolgáltatással kapcsolatos pályázati eljárást lezáró érdemi döntése ellen. Ez azt jelenti, hogy a rádió és televízió működését biztosító műsorszolgáltatási jogosultságot odaítélő döntéssel szemben az érintettek nem követelhetik a bíróság döntését. [...] Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség áll fenn továbbá azért is, mert az Országgyűlés nem szabályozta törvényben az Alkotmány 57. § (1) bekezdésének megfelelő, a műsorszolgáltatási jogosultság elnyeréséről szóló jogalkalmazói döntések teljes körű, érdemi bírósági felülvizsgálatának lehetőségét.” [ABH 2007, 592, 603–605.]
- [47] A Korm. rendelet támadott 3. § (6) bekezdés *d)* pont *da)–di)* alpontjai, valamint 3. § (8) és (8a) bekezdései határozzák meg a pályázati követelményeket, részletezik, hogy a pályázatok elbírálása során milyen feltételeket kell vizsgálni. A Korm. rendelet e rendelkezéseiben meghatározott feltételek garanciát jelentenek a pályázók számára. A pályázatok elbíráló bizottság nem diszkrecionális jogkörben döntött, tehát nem rendelkezett teljes szabadsággal a bírálat során. Egyebekben pedig a pályázat elbírálása során mérlegelési jogkörben hozott döntés, a bizottság által megállapított pontok, amennyiben a Hivatal ezt alapul veszi, a közigazgatási határozat részét képezik.
- [48] A fentiekre figyelemmel megállapítható: nem sérti a jogbiztonság elvét, hogy a pályázatok megítéléséhez szükséges főbb elemeket jogszabály, a támadott Korm. rendelet tartalmazza, s a Korm. rendelet értelmében a felszámolói tevékenységre való jogosultság megállapítására – bíróság által felülvizsgálható – pályázat alapján került sor. [vö. 62/2009. (VI. 16.) AB határozat, ABH 2009, 553, 572–577.] A Korm. rendelet 3. § (6) bekezdés *d)* pont *di)* alpontjának a jogbiztonság elvébe való ütközése ezért nem volt megállapítható.
- [49] 3. Az indítványozó bíróság a Korm. rendelet 3. § (8) bekezdés *a)–b)* pontjával kapcsolatban azt kifogásolta, hogy ennek alapján hátrányt jelentenek a pályázat elbírálásakor a 3. § (6) bekezdés *d)* pont *dc)–dh)* alpontjában felsorolt jogsértések. Kifogásolta továbbá azt is, hogy a Korm. rendelet 3. § (12) bekezdése szerint előnyt jelent, ha a pályázó nem korábbi felszámoló szervezet három éven belül bejegyzett szétválásával jött létre. Ezeket a feltételeket az indítványozó bíróság a hosszabb ideje felszámolóként működő szervezetekre nézve hátrányosnak értékelte, amelyek a korábban felszámolóként nem működő szervezeteknek kedveznek, ezért sérül szerinte az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése. Az indítványozó bíró ugyanakkor nem állította, hogy a korábbi szabályokhoz képest szigorúbb feltételeket támasztanának a Korm. rendelet fenti szabályai.
- [50] A felszámolókkal szemben támasztott feltételeken jelentősen módosított a felszámolók névjegyzékéről szóló 114/2006. (V. 12.) Korm. rendelet módosításáról szóló 275/2009. (XII. 3.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.).
- [51] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogegyenlőség követelménye arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként kell kezelnie, azaz a jogalkotás során a jogalkotónak mindegyikük szempontjait azonos körültekintéssel, elfogulatlansággal és méltányossággal, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell kezelnie.

telével kell értékelnie [vö. 9/1990. (IV. 25.) AB határozat, ABH 1990, 46, 48.]. Az alkotmánybíróági gyakorlatban a megengedhetetlen megkülönböztetés tilalma a jogi személyekre is vonatkozik [pl. 63/2008. (IV. 30.) AB határozat a pártalapítványok támogatása tárgyában], ezt a gyakorlatot megerősíti egyébként az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésének megfogalmazása, mely kifejezetten „mindenkire” vonatkoztatja az általános jogegyenlőségi szabályt, illetve az alapvető jogokat megkülönböztetés nélkül „mindenkinek” biztosítja (lásd legutóbb összefoglalóan: 20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [243]–[245]).

- [52] A hátrányos megkülönböztetés tilalma az Alkotmánybíróság gyakorlatában a jogrendszer egészét átható alkotmányos alapelvként kapott értelmezést. A tilalom elsősorban az alkotmányos alapjogok terén tett megkülönböztetésekre terjed ki. Személyek közötti, alkotmánysértő hátrányos megkülönböztetés akkor állapítható meg, ha valamely személyt vagy embercsoportot más, azonos helyzetben lévő személyekkel vagy csoporttal történt összehasonlításban kezelnek hátrányosabb módon [21/1990. (X. 4.) AB határozat, ABH 1990, 73, 78.; 32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1991, 146, 162.; 43/B/1992. AB határozat, ABH 1994, 744, 745.]. A megkülönböztetés pedig akkor alkotmányellenes, ha a jogszabály a szabályozás szempontjából azonos csoportba tartozó (egymással összehasonlítható) jogalanyok között tesz különbséget anélkül, hogy annak alkotmányos indoka lenne (191/B/1992. AB határozat, ABH 1992, 592, 593.). Rámutatott az Alkotmánybíróság arra is, hogy az alapjognak nem minősülő egyéb jogra vonatkozó, személyek közötti hátrányos megkülönböztetés vagy más korlátozás alkotmányellenessége akkor állapítható meg, ha a sérelem összefüggésben áll valamely alapjoggal, végső soron az emberi méltóság jogával, és a megkülönböztetésnek, illetve korlátozásnak nincs tárgyilagos mérlegelés szerint ésszerű indoka, vagyis önkényes [35/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 197, 200.] [l. legutóbb összefoglalóan: 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]].
- [53] A Korm. rendelet kifogásolt 3. § (6) bekezdés *d)* pont *dc)*–*dh)* alpontjaiban foglaltak minden pályázóra egyaránt vonatkoznak, objektív szempontok alapján csoportképzés nem állapítható meg. E rendelkezésekből tehát nem következik a „régóta felszámolóként működő” szervezetek hátrányos megkülönböztetése, hiszen e rendelkezések feltételeket, adott esetben hátrányos feltételeket nem a szervezetek fennállására, működési idejére tekintettel írnak elő.
- [54] A támadott rendelkezések tehát nem hozhatók alkotmányjogilag értékelhető összefüggésbe az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében deklarált jogegyenlőség követelményével, sem pedig a XV. cikk (2) bekezdésében foglalt megkülönböztetés tilalmával. Ezért az Alkotmánybíróság az erre vonatkozó indítványt elutasította.
- [55] 4. Az indítványozó bíróság vitatta továbbá a Korm. rendelet 3. § (16) bekezdését is, amelynek értelmében a Kormány a pályázati felhívást tartalmazó személyügyi közleményben a pályázat elbírálásához keretszámot határoz meg. A keretszám pályázati felhívásban történő meghatározását az indítványozó a jogbiztonság követelményével, illetve „az abból folyó, közigazgatás joghoz kötöttségének elvével” ellentétesnek tartotta.
- [56] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a pályázati keretszámot illetően az R. 6. § (7) bekezdése már a pályázati felhívást megelőzően rendelkezett arról, hogy „[a] Korm. rendelet – e rendelet 2. §-ával megállapított – 3. § (1) bekezdése alapján 2013. április 15-éig új névjegyzék felállítására kell pályázatot kiírni olyan módon, hogy a pályázatok benyújtásának határideje nem lehet későbbi, mint 2013. június 15-e, továbbá a névjegyzékbe vehetők keretszámának a korábbinál legalább az egyötödével nagyobbak kell lennie”. A pályázati kiírás ennek megfelelően csupán az R.-ben meghatározottakat számszerűsítette. Jogszabályon alapult tehát a konkrét keretszám pályázati felhívásban történő meghatározása, így az indítványozó állításától eltérően a közigazgatás joghoz kötöttségének elve, illetve ezzel összefüggésben a jogbiztonság sérelme nem állapítható meg.
- [57] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság a Korm. rendelet 3. § (16) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére vonatkozó indítványt elutasította.
- [58] 5. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az 52. § (1b) bekezdésének *e)* pontja szerint a kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabály, jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Ez az egyértelmű, alkotmányjogilag értékelhető indokolás jelen indítványból az alábbi kérelmekkel összefüggésben hiányzik. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványok alábbi részeit az Abtv. 64. § *d)* pontja alapján visszautasította.
- [59] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelmében az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjának megfelelő indokolást nem terjesztett elő, alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem támasztotta alá a Korm. rendelet 3. § (1)–(2) bekezdésének és 5. § (2) bekezdésének az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe,

- valamint a Korm. rendelet 3. § (1)–(2) bekezdésének az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésébe, valamint 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontjába ütközését.
- [60] Az indítványozó bírő nem indokolta megfelelően a Korm. rendelet 3. § (4) bekezdésének az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontjába, a XXIV. cikk (1) bekezdésébe, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésébe ütközését sem.
- [61] Nem tartalmaz az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e*) pontjának megfelelő indokolást a tekintetben sem, hogy a Korm. rendelet 3. § (6) bekezdés *d*) pont *dc)–di*) alpontjai miért sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését, M) cikk (1)–(2) bekezdését, XII. cikk (1) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését, XV. cikk (1)–(2) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [62] Az indítvány nem támasztja alá alkotmányjogi érveléssel, hogy a Korm. rendelet 3. § (8) bekezdés *a)–d*) pontjai miért ütköznek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, XXIV. cikk (1) bekezdésébe, M) cikk (1)–(2) bekezdésébe, XII. cikk (1) bekezdésébe, XIII. cikk (1) bekezdésébe, továbbá XXVIII. cikk (1)–(7) bekezdésébe.
- [63] Szintén nem tartalmaz az indítvány indokolást a Korm. rendelet 3. § (12) bekezdése és 3. számú melléklete az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe, XXIV. cikk (1) bekezdésébe, M) cikk (1)–(2) bekezdésébe, XII. cikk (1) bekezdésébe, XIII. cikk (1) bekezdésébe, XV. cikk (1)–(2) bekezdésébe, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésébe ütközését illetően.
- [64] A Korm. rendelet 3. § (16) bekezdésének az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésébe, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, valamint 25. cikk (2) bekezdés *b*) pontjába való ütközése sincs az indítványban megfelelő érvekkel alátámasztva.
- [65] Az indítványozó nem indokolja továbbá a Korm. rendelet 3. § (1)–(2) bekezdésének, (4)–(5) bekezdésének, (6) bekezdés *d*) pont *dc)–di*) alpontjának, (8) bekezdés *a)–d*) pontjának, (8a) bekezdésének, (12) bekezdésének és (16) bekezdésének, valamint 5. § (2) bekezdésének és 3. számú mellékletének az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésébe ütközését; nincs érvekkel alátámasztva a Korm. rendelet 3. § (1)–(2) bekezdése, (4)–(5) bekezdése, (6) bekezdés *d*) pont *dc)–di*) alpontja, (8) bekezdés *a)–d*) pontja, (8a) bekezdése, (12) bekezdése és (16) bekezdése, valamint 5. § (2) bekezdése, továbbá 3. számú melléklete nemzetközi szerződésbe ütközése sem.
- [66] 6. Figyelemmel arra, hogy az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezéseket nem semmisítette meg, az Abtv. 45. § (1), (2) és (4) bekezdésére tekintettel nem rendelte el a Korm. rendelet vizsgált rendelkezései alkalmazásának kizárását.
- [67] 7. Az Alkotmánybíróság a határozat Magyar Közlönyben való közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1273/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3277/2014. (XI. 11.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény 2013. december 16. napján hatályos 18/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. 2014. május 20-án a Kunszentmiklósi Járásbíróság az előtte 9.P.20.013/2014/6. szám alatt folyamatban lévő ügyben – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján –, a bírósági eljárás felfüggesztése mellett, indítvánnyal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kezdeményezte a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Tftv.) 2013. december 16. napján hatályos 18/A. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását, a támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítését és alkalmazásának kizárását a bíróság előtt folyamatban lévő ügyben.
- [2] 2. Az indítványra okot adó ügy kapcsán a bírói kezdeményezés utalt rá, hogy a felperesek az alperes mezőgazdasági termelőszövetkezet ellen ingatlan birtokbaadása iránt terjesztettek elő keresetet. Ebben előadták, hogy több kunszentmiklósi, valamint szalkszentmártoni mezőgazdasági művelés alatt álló földterület tulajdonjogát megszerezték. A felperesek jogelődei az alperessel határozott idejű haszonbérleti szerződéseket kötöttek ezen ingatlanok vonatkozásában. A tulajdonjog megszerzését követően azonban a felperesek, 2013. december 16-án kelt nyilatkozatukban, a haszonbérleti szerződéseket – az akkor hatályos Tftv. 18/A. § (2) bekezdésében foglaltakra hivatkozással – felmondták. Az alperes a földterületeket nem adta a felperesek birtokába.
- [3] A perben az alperes a kereset elutasítását kérte, és egyidejűleg kérelmezte, hogy a bíróság forduljon bírói kezdeményezéssel az Alkotmánybírósághoz, az alkalmazandó jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítása, megsemmisítése és alkalmazásának kizárása érdekében. Ezzel az alperesi indítvánnyal a bíróság egyetértett.
- [4] A bírói kezdeményezés idézte a Tftv. 2013. december 16. napján hatályos 18/A. § (2) bekezdését, amely szerint: „A haszonbérbe adó személyében bekövetkező változás esetén – ide nem értve a törvényes öröklés esetét – a haszonbérbe adó jogutódja a haszonbérletet 60 napos felmondással a gazdasági év végére megszüntetheti, ha a felmondással egyidejűleg kötelezettséget vállal arra, hogy a tulajdonába került termőföldet öt éven belül nem idegeníti el, és azt saját maga használja. A szerződés megszűnésekor – eltérő megállapodás hiányában – a haszonbérbe adó jogutódja és a haszonbérlet köteles egymással elszámolni.” Ezt követően az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére és az M) cikk (1) bekezdésére hivatkozva kifejti, hogy a jogállamiság immanens része a jogbiztonságra törekvés; az Alaptörvény versenyszabadságról szóló rendelkezéséből pedig levezethető a szerződési szabadság védelme. A bíróság álláspontja szerint a jogbiztonság alkotmányos követelményével és a szerződési szabadsággal ellentétes a Tftv. támadott rendelkezése, mert az a felek által szabadon megkötött

szerződés megváltoztatásaként olyan, a szerződés megkötésekor előre nem látható bontó feltételt hozott létre, amely sérti a szerződő felek szabadságát és az érvényesen megkötött szerződésbe vetett bizalmat.

- [5] 3. A bíróság a bírói kezdeményezés mellékleteként megküldte az Alkotmánybíróság részére a fent említett alperesi ellenkérelmet is, amelyben az alperes a Tftv. támadott rendelkezésének alaptörvény-ellenességét állította. Az ellenkérelem az alábbiakat tartalmazta.
- [6] A Tftv. 18/A. § (2) bekezdését az egyes agrár tárgyú törvények módosításáról szóló 2013. évi XXXV. törvény (a továbbiakban: Mód.tv.) 7. §-a iktatta a törvénybe 2013. április 5-ei hatállyal. A kifogásolt rendelkezést hatályon kívül helyezte a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvénnyel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. törvény 126. § (1) bekezdés h) pontja, 2014. január 1-jétől.
- [7] Az ellenkérelem hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, és a jogállamiság alkotmányos alapértéke kapcsán az annak részét képező jogbiztonság követelményére. Kifejtette az Alkotmánybíróság döntéseire hivatkozva, hogy a jogbiztonságnak a jogalkotásban és a jogalkalmazásban érvényesülő anyagi és eljárási garanciái vannak. E garanciáknak a jogalkotás során történő érvényesítése érdekében született meg a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény, amely szabályozza többek között a normavilágosság követelményét, a visszaható hatály tilalmát, a kellő szabályozási átmenet és a jogrendszerbe illeszkedés biztosítását.
- [8] Az Alaptörvény M) cikke kapcsán utalt az ellenkérelem arra, hogy a vállalkozás és a verseny szabadságából bontotta ki az Alkotmánybíróság a szerződési szabadságot, mint önálló alkotmányos jogot, a piacgazdaság lényeges elemét {3192/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [18]}. Kifejtette azt is, hogy az állam jogszabállyal a szerződések tartalmát kivételesen – a „*clausula rebus sic stantibus*” elve alapján – megváltoztathatja, de csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás is megköveteli. {3048/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [33]}
- [9] A Tftv. kifogásolt szabálya – az ellenkérelemben foglaltak szerint – azért sérti a jogbiztonságot, mert időlegesen biztosított egy új felmondási okot a haszonbérbeadó jogutóda számára. Ilyen felmondási ok sem 2013. április 5. előtt, sem 2014. január 1. után nem szerepel a vonatkozó jogszabályokban a határozott időes haszonbérleti szerződésekre nézve, a „*nemo plus iuris*” elvéből következően. Az ellenkérelem előadta, hogy a termőföld haszonbérleti szerződés magánjogi kötelelem; és a korábbi illetve a jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv, továbbá a földjogi szabályozás nem tette lehetővé a haszonbérbeadó jogutódjának, hogy a jogutódlásra alapítva felmondja a haszonbérleti szerződést. A szerződő felek így bizonyossággal bírtak az őket megillető jogokat illetően, a haszonbérbe adó azzal a tudattal adta haszonbérbe a földjét, hogy az erre irányuló szerződést a határozott idő lejárta előtt csak a Polgári Törvénykönyvben meghatározott kivételes esetekben mondhatja fel. Haszonbérbe adott termőföld átruházása esetén az új tulajdonos pedig abban a tudatban vásárolta meg a termőföldet, hogy az – a tulajdonos személyében bekövetkezett változástól függetlenül – a haszonbérlet használatában marad. Ugyanígy a haszonbérlet abban a tudatban kötötte meg a haszonbérleti szerződést, hogy földhasználatát, főszabály szerint, tulajdonosváltás esetén, a jogutód emiatt nem szüntetheti meg. Ez a gazdaság stabilitását is biztosította. Ezt törte meg a Tftv. kifogásolt rendelkezése az alatt az időszak alatt, amíg hatályban volt. A Tftv. korábban hatályban volt 18/A. § (2) bekezdése alapvető magánjogi elveket sért, és a Polgári Törvénykönyvvel sincs összhangban. Emellett ez a törvényi rendelkezés indokolatlan, esetleges, és hátrányosabb helyzetbe hozza azokat a haszonbérletet, akiknek az esetében ekkor volt változás a haszonbérbe adó személyében, azokhoz képest, akiknél ilyen nem történt. A Tftv. ezen módosítása sértette a szerződési szabadságot is, mert nem álltak fenn a bírósági, illetve a jogalkotással történő szerződésmódosítás körülményei, nem volt ugyanis a szerződéskötést követően beállott lényeges körülményváltozás, és – a jogutód oldalán – lényeges jogos érdek sérelme sem állítható. A módosítás sértette ugyanakkor azon haszonbérletet, akiknek lényeges jogos érdekeit, akik ennek következtében a korábban megszerzett haszonbérleti jogot – és esetlegesen az ahhoz kapcsolódó, meghatározott időtartamú földhasználati kötelezettséggel járó európai uniós vagy nemzeti támogatást is – elveszíthetik.

II.

[10] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„M) cikk (1) Magyarország gazdasága az értékteremtő munkán és a vállalkozás szabadságán alapszik.”

[11] 2. A Tftv. támadott rendelkezésének 2013. december 16. napján hatályos szövege:

„18/A. § (2) A haszonbérbe adó személyében bekövetkező változás esetén – ide nem értve a törvényes öröklés esetét – a haszonbérbe adó jogutódja a haszonbérletet 60 napos felmondással a gazdasági év végére megszüntetheti, ha a felmondással egyidejűleg kötelezettséget vállal arra, hogy a tulajdonába került termőföldet öt éven belül nem idegeníti el, és azt saját maga használja. A szerződés megszűnésekor – eltérő megállapodás hiányában – a haszonbérbe adó jogutódja és a haszonbérlet köteles egymással elszámolni.”

III.

[12] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.

[13] 1. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerint: „Ha a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés b) pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását.”

[14] Az Abtv. 41. § (3) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a hatályon kívül helyezett jogszabály alaptörvény-ellenességét akkor állapíthatja meg, ha a jogszabályt a konkrét esetben még alkalmazni kellene. Ez a feltétel a jelen ügyben, a bírói kezdeményezésben foglaltak alapján teljesül, mert a Kunszentmiklósi Járásbíróságnak az előtte 9.P.20.013/2014/6. számon folyamatban lévő ügyben a Tftv. már hatályban nem lévő – az indítványozó bíróról szerint alaptörvény-ellenes – rendelkezéseit kell alkalmazni. Ezért az Alkotmánybíróság az eljárását a Tftv. már nem hatályos rendelkezései tekintetében folytatta le.

[15] 2. Az Alkotmánybíróság a támadott jogszabályi rendelkezés és a jogállamiság alkotmányos alapértékből fakadó jogbiztonság követelményének összefüggését vizsgálva az alábbiakat állapította meg.

[16] 2.1. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével azonosan deklaráálja az ún. jogállam klauzulát. {Hasonlóan: 30/2012. (VI. 27.) AB határozat, Indokolás [16]; 3301/2012. (XI. 12.) AB határozat, Indokolás [22]; 4/2013. (II. 21.) AB határozat, Indokolás [56]; 45/2012. (XII. 29.) AB határozat, Indokolás [105]; 3046/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [18]; 3191/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság ezért a bírói kezdeményezés elbírálása során irányadónak tekintette a jogbiztonság követelményével kapcsolatosan kialakított gyakorlatát.

[17] 2.2. A jelen ügyben az indítványozó bíróról azt tartja a jogbiztonság követelményébe ütközőnek, hogy a Tftv. támadott rendelkezése alapján, a felek által szabadon megkötött határozott idejű haszonbérleti szerződésre nézve – arra az időtartamra, amíg e szabály hatályban volt – egy új, a szerződéskötéskor előre nem látható bontó feltétel keletkezett: a haszonbérbe adó személyében bekövetkezett változás esetén ugyanis a haszonbérbe adó jogutódja a szerződést 60 napos felmondással a gazdasági év végére megszüntetheti, ha a törvényben írt feltételek teljesítését vállalja.

[18] A Mód.tv. – támadott rendelkezést megállapító – 7. §-ához kapcsolódó Részletes indokolás szerint: „[...] A törvény kiegészíti a Tft. 18/A. §-sát, melynek alapján a haszonbérbe adó személyében bekövetkező változás esetén a haszonbérbe adó jogutódja rendes felmondással megszüntetheti a jogelődje által kötött haszonbérleti szerződést.

- [19] A Tft. 18/A. §-ának új (2) bekezdése – az (1) bekezdésben foglaltakhoz képest – kiegészíti a haszonbérleti szerződésnek rendes felmondással történő megszüntetésének esetkörét. A törvény rendelkezése alapján a haszonbérbe adó jogutódja a haszonbérletet a gazdasági év végére felmondhatja. A hatályos szabályozás szerint ugyanis a haszonbérbe adó személyében bekövetkező változás nem szünteti meg a fennálló haszonbérleti szerződést [Ptk. 460. §; 432. § (3) bek.], ami sok esetben jelentős hátrányt jelent azon gazdálkodóknak, akik adott esetben elővásárlási jogokkal élve, vagy birtok-összevonási cézzal szereznek földtulajdont, avagy az elhunyt tulajdonos örököséként a jövőben gazdálkodni kívánnak a megörökölt termőföldön, de a jogelőd által létesített hosszú távú haszonbérlet ezt akadályozza. A rendelkezés alapján a tulajdonos személyében bekövetkező változás esetén az új tulajdonos jogosult lesz eldönteni, hogy a gazdasági év végére felmondás útján megszünteti-e a jogelődje által létesített haszonbérleti szerződést. A törvényben szereplő 60 napos felmondási idő a haszonbérlet számára biztosítja azt, hogy fel tudjon készülni a szerződés megszüntetésére.
- [20] Az egyéb módon történő jogutódlás esetében is csak akkor illeti meg a haszonbérbe adó jogutódját a felmondás joga, ha a felmondással egyidejűleg kötelezettséget vállalt arra, miszerint a tulajdonába került termőföldet öt éven belül nem idegeníti el, és azt saját maga használja, hasznosítja. A rendelkezés itt rögzíti azt az általános kötelezettséget is, hogy a szerződés megszűnésekor – eltérő megállapodás hiányában – a haszonbérbe adó jogutódja és a haszonbérlet köteles egymással elszámolni. [..]
- [21] 2.3. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság klauzulából olvasható ki a jogbiztonság követelménye. E követelmény az Alkotmánybíróság következetes felfogása szerint azt jelenti, hogy a jogrendszer egésze, annak részterületei, valamint egyes szabályai világosak, egyértelműek, hatásukat tekintve kiszámíthatóak és a norma címzettjei számára előre láthatóak kell legyenek és a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat kell hordozzanak {9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 65–66.; újabb gyakorlatból: 38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [84]; 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [8]; 16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [32]}. A jogbiztonság egyik legfontosabb alapkövetelménye a jogszabályok kiszámíthatósága, a jog egésze, egyes részterületei és az egyes jogi normák, jogintézmények egyértelműsége {38/2012. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [84]; 3047/2013. (II. 28.) AB határozat, Indokolás [13] és [16]; 3106/2013. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [8]; 24/2013. (X. 14.) AB határozat, Indokolás [48]; 23/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [44]}.
- [22] 2.4. E megállapításokkal összhangban ugyanakkor azt is többször kimondta már az Alkotmánybíróság, hogy a jogbiztonság a jog viszonylagos stabilitását jelenti, amely azonban nem abszolút [32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1991, 146, 158.; 255/B/1995. AB határozat, ABH 2002, 717, 723.; 8/2003. (III. 14.) AB határozat, ABH 2003, 74, 86.; 57/2003. (XI. 21.) AB határozat, ABH 2003, 871, 889.; 63/D/2002. AB határozat, ABH 2007, 1377, 1383.; 318/B/2006. AB határozat, ABH 2011, 1586, 1597.]. Szükségessé válhat a termőföldeken történő gazdálkodás, a birtokpolitikai célkitűzések jogszabályi környezetének bizonyos időnkénti felülvizsgálata, a szerződéses konstrukciók egyes elemeinek módosítása.
- [23] Az Alkotmánybíróság azonban, ahogy többször hangsúlyozta, ezeknek – mint általánosságban a jogszabályoknak – a célszerűségét, hatékonyságát, gazdaságosságát, igazságosságát nem vizsgálja, mert ez nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe, hanem a jogalkotó felelőssége. [772/B/1990. AB határozat, ABH 1991, 519, 522.; 26/1993. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1993, 196, 203.; 14/1994. (III. 10.) AB határozat, ABH 1994, 410, 413.; 74/1995. (XII. 15.) AB határozat, ABH 1995, 369, 371–372.; 60/1997. (XI. 12.) AB határozat, ABH 1997, 528, 534.; 7/2004. (III. 24.) AB határozat, ABH 2004, 98, 111.; 28/2005. (VII. 14.) AB határozat, ABH 2005, 290, 304.; 66/2006. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2006, 725, 737.; 309/B/2007. AB határozat, ABH 2008, 2670, 2674.; 1094/B/2006. AB határozat, ABH 2008, 2536, 2570.]
- [24] 2.5. Jelen esetben a vizsgált szabályról – amely a haszonbérbe adó jogutódjának határidőhöz és több egyéb feltételhez kötve, a gazdasági év végével biztosít felmondási jogot, és ezzel együttesen elszámolási kötelezettséget is előír – nem állapítható meg sem az, hogy a kihirdetését megelőző időpontra állapított volna meg kötelezettséget, sem az, hogy alkalmazására a fennálló jogviszonyokban ne állt volna rendelkezésre elég idő. Amint pedig az Alkotmánybíróság arra már korábban is rámutatott, „[ö]nmagában az, hogy az állampolgárok másként cselekedtek volna, ha előre láthatták volna a jogszabály módosítását, nem ad módot a jogbiztonság címén az alkotmányellenesség megállapítására.” {3189/2013. (X. 22.) AB határozat, Indokolás [12], 55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 296, 305.; 57/2003. (XI. 21.) AB határozat, ABH 2003, 871, 889.}

- [25] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a támadott rendelkezés alaptörvény-ellenességét a jogállamiság alkotmányos alapértékből fakadó jogbiztonság követelményének összefüggésében nem állapította meg, és a bírói kezdeményezést e részében elutasította.
- [26] 3. Következőként az Alkotmánybíróság a Tftv. támadott rendelkezésének alkotmányosságát a szerződési szabadság összefüggésében vizsgálta meg.
- [27] 3.1. A bírói kezdeményezés szerint a Tftv.-nek az ügyben alkalmazandó, korábban hatályos 18/A. § (2) bekezdése azért ellentétes az Alaptörvény M) cikk (1) bekezdéséből levezetett szerződési szabadsággal, mert az általa létrehozott felmondási ok sérti a szerződő felek szabadságát és az érvényesen megkötött szerződésbe vetett bizalmat.
- [28] 3.2. Amint az Alkotmánybíróság azt az indítványban is hivatkozott 3192/2012. (VII. 26.) AB határozatban is kimondta: „A 2012. január 1-jén hatályba lépett Alaptörvény az Alkotmány 9. § (1) bekezdésében megfogalmazott piactudományra utalást kifejezett módon nem tartalmazza. E szövegszerű változás azonban nem jelenti azt, hogy a szerződési szabadság – amely jellegénél fogva szoros kapcsolatban áll a vállalkozás szabadságával is – ne élvezné a továbbiakban az Alaptörvény védelmét. A piactudományra való utalás mellőzése ugyanis annak következményeként értékelhető, hogy – ellentétben a szocialista tervgazdálkodásból a piactudományra történő áttérés időszakával – e körülmény külön hangsúlyozása napjainkra szükségtelenné vált.” {3192/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [18]} A 8/2014. (III. 20.) AB határozat szerint pedig: „Az Alkotmánybíróság a szerződési szabadság és »az általános cselekvési szabadság« viszonyát értelmezve megállapította: „[a]z, hogy a szerződési szabadság joga végső soron az emberi méltósághoz való jogból levezethető, nem jelenti azt, hogy az egyszerűsmind alapjogi védelmet is kap. A szerződési szabadságot az Alkotmánybíróság nem az egyén legbensőbb szféráját érintő megállapodások megkötésének szabadságával azonosítja, hanem ennél szűkebben, az egyén gazdasági életben való részvételét biztosító jogként részesíti védelemben, és azt hangsúlyozza, hogy a szerződési szabadság a piac működésének és a gazdasági versenynek az egyik fontos feltétele. Ebből következik az, hogy az alkotmánybírósági gyakorlatban a szerződési szabadság az Alkotmány 9. § (1) bekezdésében biztosított piactudomány lényegi elemének és önálló alkotmányos jognak (de nem alapvető jognak) minősül.” [7/2006. (II. 22.) AB határozat, ABH 2006, 181, 198–199.]” {8/2014. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [94]}
- [29] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a Magyarország gazdasági alaprendjét meghatározó Alaptörvény M) cikkéből következő szerződési szabadság – mint a piactudomány lényegi eleme [13/1990. (VI. 18.) AB határozat, ABH 1990, 54, 55.] – (nevesítetlen) alkotmányos jog, de nem minősül alapjognak, mivel az Alkotmánybíróság azt nem alapvető jogot tartalmazó rendelkezésből vezette le. Éppen ezért nem alkalmazandó rá az alapvető jogok korlátozhatóságáról rendelkező I. cikk (3) bekezdése sem, vagyis a szerződési szabadságnak még lényeges tartalma is korlátozható. [Hasonlóan: 32/1991. (VI. 6.) AB határozat, ABH 1991, 146, 159.; 128/B/1999. AB határozat, ABH 2002, 954, 956.; 852/B/1995. AB határozat, ABH 2002, 724, 728.; 897/B/1994. AB határozat, ABH 1995, 722, 726.] Ebből következik az is, hogy a szerződési szabadság mint önálló alkotmányos jog védelmi szintje más, a nevesített alapvető jogokon és alkotmányos intézményeken keresztül jut érvényre. Közvetlenül a szerződési szabadságra mint alkotmányos jogra, az alapvető jogok megsértéséhez hasonló alkotmányselelem nem alapozható. [Hasonlóan: 327/B/1992 AB határozat, ABH 1995, 604, 607.; 897/B/1994. AB határozat, ABH 1995, 722, 726.] A szerződési szabadság korlátozása akkor lehet alaptörvény-ellenes, ha a korlátozásnak nincs alapos oka, a korlátozás nem ésszerű. [Hasonlóan: 15/1994. (III. 10.) AB határozat, ABH 1994, 414, 415.; 1414/D/1995. AB határozat, ABH 1999, 539, 541.; 852/B/1995. AB határozat, ABH 2002, 724, 728.] Vizsgálta az Alkotmánybíróság a már megkötött, hosszú évekig fennálló szerződések állam általi megváltoztathatóságának feltételeit is olyan esetekben, amikor jelentős gazdasági, politikai, pénzügyi és egyéb társadalmi változások nyilvánvaló és számottevő hatást gyakorolnak ezek tartalmára, és ez a szerződő felek helyzetét lényegesen megváltoztatja. „Ezekben a rendkívüli változást előidéző esetekben a törvények lehetővé teszik, hogy az egyes egyedi jogviszonyokba a bíróság beavatkozzék és módosítsa, a megváltozott körülményekhez igazítsa a tartós, hosszú lejáratú szerződések eredeti tartalmát. Kimondta az Alkotmánybíróság továbbá azt is, hogy ha a társadalmi méretű változások a szerződések nagy tömegét érintik, indokolt – és alkotmányosan nem kifogásolható –, hogy a jogviszonyok megváltoztatására, módosítására a törvényhozás dolgozzon ki általános megoldást. Az állam azonban jogszabállyal a fennálló szerződések tartalmát általában csak ugyanolyan feltételek fennállása esetén módosíthatja, változtathatja meg alkotmányosan, mint amilyen feltételek fennállását a bírósági úton való szerződésmódosítás megköveteli.” {8/2014. (III. 20.) AB határozat, Indokolás [90]}

- [30] 3.3. A fent kifejtettekre is figyelemmel, a Tftv. támadott szabályát vizsgálva az állapítható meg, hogy az nem a haszonbérleti szerződések tartalmának kivételes, a körülmények lényeges megváltozása miatti megváltoztatására irányult, és nem volt célja a szerződési terhek újraosztása. A törvényhozó e rendelkezéssel a még nem teljesült szerződések esetében vezetett be egy – a haszonbérbe adó személyében bekövetkező változás esetén a jogutódot megillető – felmondási lehetőséget, amely többszörösen is feltételekhez kötött. A haszonbérbe adó jogutódjának felelőssége e törvény által előírt feltételek teljesíthetőségének mérlegelése, és ennek alapján – határidőn belül – felmondási jog gyakorlásáról vagy nem gyakorlásáról való döntés meghozatala.
- [31] Ennek során különös hangsúlyt és kiemelt fontosságot kap – az egyébként ésszerűnek és alaposnak minősíthető feltételek mellett, mint a 60 napos felmondási határidő, a gazdasági év végével történő szerződés-megszűntetés, a kötelezettségvállalás arra, hogy a felmondási jog jogosultja a termőföldet öt éven belül nem idegeníti el, és azt saját maga használja – a jogszabályban előírt elszámolási kötelezettség tényleges megvalósítása és szükség esetén bírósági érvényre juttatása; melynek következtében a szerződés megszűnése miatt a haszonbérbe vevőt anyagi hátrány nem érheti, és amely kötelezettség teljesítése nélkül a felmondási jog gyakorlása nem minősül törvényesnek.
- [32] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Tftv. 2013. december 16. napján hatályos 18/A. § (2) bekezdése nem ütközik az Alaptörvény M) cikkéből levezetett szerződési szabadságba sem, ezért a bírói kezdeményezést ebben a részében is elutasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető, alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1018/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3278/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.I.20.750/2014/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz eljárást megszünteti.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Debreceni Ítéltáblához (a továbbiakban: ítéltábla) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § a) pontja alapján.
- [2] Az indítványozó az ítéltábla Pk.I.20.750/2014/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert álláspontja szerint a támadott döntés sérti az Alaptörvényben biztosított több alapjogát.

- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz előzményeként az Érpataki Helyi Választási Bizottság polgármester- és képviselőválasztás eredményét megállapító határozata ellen az egyik érintett jelölő szervezet választókerületi elnöke fellebbezést terjesztett elő. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: területi választási bizottság) 84/2014. (X. 18.) számú határozatában a beadványt tartalmát tekintve kifogásnak minősítette, annak helyt adott és az Érpataki Helyi Választási Bizottság polgármester- és képviselőválasztás eredményét megállapító határozatát megváltoztatta, a választás eredményét megsemmisítette és elrendelte a választás megismétlését. A határozat rendelkező részében a döntés ellen a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) címzett, ám a területi választási bizottsághoz benyújtott fellebbezés lehetőségéről adott jogorvoslati kioktatást. A határozattal szemben az egyik polgármester-jelölt terjesztett elő jogorvoslati kérelmet. Ezt a kérelmet a Nemzeti Választási Iroda (a továbbiakban: NVI) felülvizsgálati kérelemnek minősítette és az iratokkal együtt elbírálás céljából megküldte az ítéletáblának.
- [4] A kérelmező felülvizsgálati kérelmét az ítéletábla a kötelező jogi képviselő hiánya miatt érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [5] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Állítása szerint azzal, hogy az NVI hatáskör hiányában és a területi választási bizottság határozatának a jogorvoslati lehetőségről szóló kioktatásával elmentésen a jogorvoslati kérelmet átminősítette bírósági felülvizsgálati kérelemmé, és azt elbírálás céljából az ítéletáblának megküldte, anélkül, hogy őt értesítette volna, és ezt követően az ítéletábla a jogi képviselő biztosítására lehetőséget nem engedve érdemi vizsgálat nélkül elutasította kérelmét, sérült az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslatihoz való joga.
- [6] Az indítványozó emellett a területi választási bizottság és az ítéletábla döntésével összefüggésben az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében, XXIII. cikk (1) bekezdésében, XXIV. cikkében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt jogainak sérelmét is állította.
- [7] 4. Az indítványozó, miután tudomást szerzett arról, hogy beadványa elbírálás céljából az ítéletáblához került, jogi képviselővel eljárva ismét előterjesztette kérelmét. Az ítéletábla ezért – az alkotmányjogi panasz benyújtását követő napon – a Pk.II.20.754/2014/2. sz. végzésével a bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemben elbírálva a területi választási bizottság 84/2014. (X. 18.) számú határozatát megváltoztatta és a kifogást elutasította.
- [8] Tekintettel arra, hogy az ítéletábla a Pk.II.20.754/2014/2. számú végzésével az indítványozó kérelmét érdemben bírálta el, az ügy nyilvánvalóan okafogyottá vált, ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 59. §-a, valamint az Ügyrend 67. § (2) bekezdés e) pontja alapján az előtte folyamatban lévő eljárást megszüntette.
- [9] 5. Az indítványozó alkotmányjogi panasza végén a Ve. jogorvoslati fejezetének „kidolgozatlan és átgondolatlan volta” eredményezi az általa leírt visszasságokat, ezért kérte, hogy az Alkotmánybíróság „vizsgálja meg az Abtv. 28. § (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel a Ve. Alaptörvénnyel összhangban álló voltát.”
- [10] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a beadványnak ez az eleme – az Abtv. 26. § (1) bekezdésének felhívása hiányában – önálló indítványi elemként nem kezelhető, így az alkotmányjogi panasz befogadása tárgyában nem döntött. {lásd: 3161/2014. (V. 23.) AB végzés, Indokolás [14]}

Budapest, 2014. november 3.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1787/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3279/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.723/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. október 27. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Debreceni Ítéltáblánál (a továbbiakban: ítéltábla) az Alkotmánybírósághoz címezve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján.
- [2] 2. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a Szegi Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban: HVB) a 21/2014. (X. 12.) számú határozatával megállapította a polgármester-választás eredményét. Az indítványozó választási plakát elhelyezésével, illetve a szavazásban akadályozott választópolgárok szavazásával kapcsolatos szabályok megsértése miatti, valamint a választás tisztaságának megóvására, a jelöltek, valamint a fogyatékossgal élő választópolgárok esélyegyenlőségének biztosítására, illetve a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlásra vonatkozó alapelvek sérelmét állító kifogása alapján a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 130/2014. (X. 17.) számú határozatával a HVB határozatát megváltoztatta, Szegi településen a polgármester-választás eredményét megsemmisítette és a választási eljárás szavazás részét megismételtette. A TVB határozatával szemben a polgármester-választáson legtöbb szavazatot szerzett jelölt bírósági felülvizsgálati eljárást kezdeményezett az ítéltáblán, amelyben a HVB határozatának jogszerűtlenségére levont következtetését támadta és a határozat HVB határozatának megfelelő tartalmú megváltoztatását kérte.
- [3] Az ítéltábla a TVB határozatát részben megváltoztatta és a HVB határozatát helybenhagyta. Indokolásában rögzítette, hogy a választási plakát elhelyezésével kapcsolatos kifogást – annak elkésettsége okán – a TVB érdemben nem vizsgálhatta. Az ítéltábla végzésében számba vette, hogy az indítványozó kifogásához csatolt bizonyítékok közül melyeket, milyen mértékben, illetve körben vett figyelembe, majd megállapította, hogy a kifogásban megjelölt jogszabálysértés bizonyítékául felhozottak nem teremtettek kellő jogalapot a polgármester-választás törvényességének kétségbe vonására, arra, hogy a rendelkezésére álló adatok alapján a TVB a választási eljárás szavazási részét megismételtesse.
- [4] 3. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó szerint az ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, a VII. cikk (1) bekezdését, a IX. cikk (1) bekezdését, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdését. Állítása szerint, az ítéltábla a döntésében nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy a Ve. általa hivatkozott alapelveinek sérelme bekövetkezett-e, illetve annak hiányát mely okból nem találta megalapozottnak, így indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy ezáltal sérült a tisztességes eljáráshoz való alapjoga. Az indítványozó egyebekben az ítéltábla bizonyíték-értékelési tevékenységét kifogásolta.
- [5] 4. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó, rendes bíróság döntését követően.
- [6] 5.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek kizárólag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében felel meg, mivel nem tartalmaz megfelelő indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett döntés miért ellentétes többi felhívott alapjoggal [Abtv. 52. § (1b) e) pont].

- [7] 5.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [8] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasa egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.
- [9] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy panasz az ítélőtábla végzésének indokolása körében nem vet fel semmilyen olyan körülményt, amely a kifogásolt bírói döntéssel szemben a tisztességes eljáráshoz való jog tekintetében alaptörvény-ellenességi kételyt ébresztene {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}.
- [10] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza továbbá, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslattal nem támadható bírói döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panason keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. Ebből következően az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára sem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}.
- [11] Az Alkotmánybíróság a panasz befogadhatósági vizsgálata alapján azt is megállapította, hogy az indítványozó a panaszban nem vet fel semmilyen alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [12] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. november 3.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1788/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3280/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítélőtábla Pk.II.20.746/2014/3. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az ügyvéd által képviselt indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Debreceni Ítéltáblához (a továbbiakban: ítélőtábla) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § a) pontja alapján.
- [2] Az indítványozó az ítélőtábla Pk.II.20.746/2014/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert álláspontja szerint a támadott döntés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz előzményeként a Nyírbátori Helyi Választási Bizottság a polgármester- és képviselő-választás eredményét megállapító határozata ellen az egyik jelölő szervezet képviselője beadványt terjesztett elő. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: területi választási bizottság) 2014. október 17-én meghozott 82/2014. (X. 17.) számú határozatában e beadványt tartalmát tekintve kifogásnak minősítette, és az indítványozó által megvalósított jogszabálysértések megállapítása vonatkozásában a kifogásnak helyt adott, egyebekben a kifogást elutasította, egyúttal a Nyírbátori Helyi Választási Bizottság polgármester- és képviselő-választás eredményét megállapító határozatát helybenhagyta. A határozata rendelkező részében a területi választási bizottság rögzítette, hogy döntése ellen a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) címzett, a területi választási bizottsághoz benyújtott fellebbezéssel lehet élni.
- [4] E határozattal szemben az indítványozó, aki a helyi önkormányzati választás eredményeként Nyírbátor polgármestere lett, az NVB-hez fordult jogorvoslati kérelemmel. Ezt a kérelmet a Nemzeti Választási Iroda (a továbbiakban: NVI) felülvizsgálati kérelemnek minősítette, ezért azt nem az NVB-hez továbbította, hanem az iratokkal együtt felterjesztette elbírálás végett az ítélőtáblához. Az NVI ezzel egyidejűleg tájékoztatta az indítványozót is fenti intézkedéséről, és felhívta arra, hogy az ítélőtábla előtti felülvizsgálati eljárás során kötelező az ügyvédi képviselet. Az indítványozó a felhívásnak eleget téve gondoskodott ügyvédi képviseletéről.
- [5] Az ítélőtábla végzésében azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati kérelem érdemi elbírálásra alkalmatlan, mert az indítványozó nem jelölte meg érintettségét, és az általa hivatkozott jogsérelem a jogaira és kötelezettségeire közvetlenül nem hatott ki.
- [6] 3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Állítása szerint azzal, hogy az NVI hatáskör hiányában és a területi választási bizottság határozatának a jogorvoslati lehetőségről szóló kioktatásával ellentétesen a jogorvoslati kérelmet átminősítette bírósági felülvizsgálati kérelemmé, illetve hogy ezt az ítélőtábla hallgatólagosan helybenhagyta, mivel a jogorvoslati kérelmet nem tette át az NVB-hez, az a jogi helyzet állt elő, hogy a jogorvoslati kérelemmel szemben utólagosan támasztották az eljáró szervek az érintettség megjelölésének a követelményét, ugyanis a fellebbezéshez ezt a Ve. 221. § (1) bekezdése nem követeli meg, csak a bírósági felülvizsgálat kezdeményezéséhez (lásd Ve. 222. §). Ez viszont arra vezetett, hogy az indítványozót elmarasztaló területi választási bizottság döntésével szemben rajta kívül álló okból nem tudott érdemben jogorvoslattal élni.
- [7] 4. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó rendes bíróság döntését követően.
- [8] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek megfelel.
- [9] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [10] 5. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasa egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.
- [11] Jelen ügyben az indítványozó lényegében azt kifogásolta, hogy az ítélőtábla – annak ellenére, hogy észlelte az indítványozó jogorvoslati kérelmének átminősítését – nem tartotta szükségesnek az érintettség igazolására való előzetes felhívást.

- [12] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben – a 141/B/1993. AB határozatában tett megállapításaihoz hasonlóan – arra mutat rá, hogy a választási eljárásban kezdeményezett bírósági felülvizsgálat során kötelező ügyvédi képviseletet ellátó személytől elvárható, hogy a Ve.-ben előírt feltételeknek megfeleljen a felülvizsgálati kérelem. Az indítványozó az ítéletábla előtti felülvizsgálati eljárásban gondoskodott jogi képviselőről, akitől ugyanúgy elvárható volt a fenti feltételek teljesítése.
- [13] Mindezekre figyelemmel nem lehet megállapítani, hogy a jelen esetben és tényállás mellett az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető jelentőségű alkotmányjogi kérdést vetne fel.
- [14] Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. november 3.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1789/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3281/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéletábla Pk.III.25.895/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője 2014. október 25-én a Győri Ítéletáblánál az Alkotmánybíróságnak címezve alkotmányjogi panaszt nyújtott be a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdésére hivatkozva a Győri Ítéletábla Pk.III.25.895/2014/2. számú végzése ellen, kérve egyidejűleg a végrehajtás felfüggesztését is.
- [2] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a Veszprémi Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban: HVB) 145/2014. (X. 12.) számú határozatával megállapította, hogy Veszprémben a 2014. évi önkormányzati képviselőválasztás a 03. számú választókerületben eredménytelen volt. A határozat indokolása rögzítette, hogy a 03. számú egyéni választókerület két képviselőjelöltje között szavazategyenlőség volt, ezért lett eredménytelen a választás. A határozat ellen az egyik képviselőjelölt és az egyik jelölőszervezet képviselője jelentett be fellebbezést. Mindketten arra hivatkoztak, hogy a választás napján a 36. számú szavazókörben a szavazatszámolás során a szavazatszámoló bizottság (a továbbiakban: SZSZB) egyik tagja észlelte, hogy az indítványozó javára érvénytelen szavazatokot fogadott el érvényesként a bizottság. A fellebbezés előterjesztői kérték a leadott szavazatok újraszámolását, különös figyelemmel a leadott érvénytelen szavazatokra, kérték továbbá a jogszabálysértés tényének megállapítását, és a támadott határozat megváltoztatását.

- [3] A Veszprém Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 45/2014. (X. 16.) számú határozatával elrendelte a Veszprém Megyei Jogú Város 3. számú egyéni választókerületében a 36. számú szavazókör tekintetében a helyi önkormányzati képviselőválasztás vonatkozásában a szavazatok újraszámolását, melynek alapján a HVB 145/2014. (X. 12.) számú határozatát megváltoztatta. A TVB megállapította, hogy az érintett választókerületben a helyi önkormányzati képviselőválasztás eredményes volt, mivel az indítványozó tekintetében a 36. számú szavazókörben az indítványozóra a jegyzőkönyvben foglaltakkal szemben nem 97, hanem 96 szavazatot adtak le, illetve az érvénytelen lebélyegzett szavazólapok száma 1 helyett 2. A TVB az eredmény-jegyzőkönyvet is módosította, akként, hogy az indítványozóra leadott szavazatok száma 454 helyett 453, így az indítványozó a második helyre szorult és a másik képviselőjelölt nyert 454 szavazattal.
- [4] A TVB határozata ellen az indítványozó jogi képviselője útján felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben kérte a szavazatok újraszámolását a választókerület mind az 5 szavazókörében. Az indítványozó azt sérelmezte, hogy csupán a rá leadott szavazatok újraszámolását végezték el, azonban ezzel a „szűkítéssel” egyoldalúvá vált az újraszámolás lehetséges kimenetele, és ezen túlmenően a TVB nem tekinthetett volna el a többi szavazókör szavazatainak teljeskörű újraszámolásától sem.
- [5] A Győri Ítéltábla (a továbbiakban: Ítéltábla) Pk.III.25.895/2014/2. számú végzésében megállapította, hogy a fellebbezés alaptalan. Az Ítéltábla megállapította, hogy a TVB határozatában helyesen utalt arra, hogy a Ve. 241. § (2) bekezdése alapján a választási eredmény elleni jogorvoslat során a törvénysértést pontosan meg kell jelölni, és ez egyben kijelöli a fellebbezés kereteit is. Tekintettel arra, hogy a HVB elleni fellebbezés alapja az SZSZB egyik tagjának teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozata volt, amely a 36. szavazókörben észlelt jogsértésre vonatkozott, ezért a TVB helyesen járt el, amikor csak ebben a szavazókörben és csak az érintett jelölt vonatkozásában rendelte el a szavazatok újraszámolását. Az Ítéltábla kimondta, hogy ez az eljárás nem a felülvizsgálati kérelem „szűkítése”, hanem a fellebbezésben egyértelműen megjelölt jogsértés helyes felülvizsgálata, azaz a felülvizsgálati kérelem terjeszkedik túl a választás eredményét megállapító határozattal szembeni fellebbezés keretein.
- [6] 2. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybíróságoz, mivel álláspontja szerint a TVB törvénysértő módon járt el, amikor „szűkítően” értelmezte a HVB 145/2014. (X. 12.) határozta elleni fellebbezést és csak a saját 36. szavazókörében rá leadott szavazatokat újraszámolását rendelte el. Az indítványozó szerint törvénysértő, hogy a TVB „egy szavazókör egyetlen szavazattípusából teljes körű következtetést vont le egy egész választókerület szavazásának végeredményére”, az Ítéltábla sérelmezett végzése pedig ezt a törvénysértő jogértelmezést hagyta jóvá.
- [7] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz a TVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálásáról szóló végzést támadja.
- [8] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a törvényes határidőn belül előterjesztett alkotmányjogi panasz a befogadhatóság egyéb feltételeinek nem felel meg, mert az indítványozó az alábbi követelményeknek nem tett eleget.
- [9] Az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ezzel szemben a panaszos nem jelölte meg azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét indítványa elbírálására, továbbá azt sem, amely indítványozói jogosultságát megalapozza. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme lényegének kifejtése, továbbá a kérelem részletes indokolása úgyszintén része a határozott kérelemmel szemben meghatározott követelményeknek. Az alkotmányjogi panaszos ezzel szemben nem fejté ki jogsérelmét, és kérelme nem tartalmaz alkotmányjogi relevanciával bírói indokolást sem. Az indítványozó nem kérte továbbá a sérelmezett bírósági döntés megsemmisítését sem.

- [10] 5. A fentiekben kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Paczolay s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1804/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3282/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéltábla Pk.II.25.896/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. október 25. napján a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján, az Alkotmánybírósághoz címezve alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Győri Ítéltáblához, a Győri Ítéltábla Pk.II.25.896/2014/2. számú végzése ellen.
- [2] Az indítvánnyal támadott végzés szerint az indítványozó 2014. október 11. napján kifogást nyújtott be a Veszprémi Helyi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: HVB) a Ve. 209. § (2) bekezdése szerinti folyamatosan fennálló jogszabálysértésre hivatkozva a jelöltek és jelölőszervezetek közötti esélyegyenlőség alapelveinek [Ve. 2. § (1) bekezdés *c*) pont] megsértése miatt. Kifogásában kérte a panaszos a jogszabálysértés tényének megállapítását és a jogsértők – a Pannon Lapok Társasága Kiadói Kft., illetve a Balaton Média Kft. – eltiltását a további jogszabálysértéstől, valamint a választás eredményének megsemmisítését. A HVB 141/2014. (X. 12.) HVB számú határozatával a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította a Ve. 212. § (2) bekezdése szerinti tartalmi kellékei – így a Ve. 212. § (2) bekezdés *b*) pontja szerinti, a jogszabálysértés bizonyítékainak megjelölésére vonatkozó előírás teljesülésének – hiányára tekintettel. A panaszos a határozat ellen fellebbezéssel élt, arra hivatkozva, hogy kifogásában egyértelművé tette, hogy mely időintervallumokban, mely sajtótermékek sértették az esélyegyenlőség alapelvét. Rámutatott fellebbezésében a panaszos arra is, hogy a Ve. 151. § (1) bekezdése alapján a kifogás elbírálására egyébként sem a helyi, hanem a területi választási bizottság rendelkezett volna hatáskörrel, ezért a helyi választási bizottságnak a kifogás áttételéről kellett volna határoznia.
- [3] A Veszprém Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 46/2014. (X. 17.) számú határozatával a helyi választási bizottság határozata ellen előterjesztett fellebbezést – a Ve. 231. § (1) bekezdés *d*) pontja alapján – érdemi vizsgálat nélkül elutasította, rámutatva arra, hogy a HVB a Ve. 213. § (3) bekezdése alapján eljárhatott az ügyben, azonban a panaszos a Ve. 223. § (3) bekezdése *a*) pontjának előírása ellenére sem jelölte

meg, hogy mely, a választásra irányadó jogszabályt sértett a HVB határozata, ezért a fellebbezést – mint érdemi felülbírálatra alkalmatlant – elutasította.

- [4] A panaszos a TVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, melyben arra hivatkozott, hogy a bírói gyakorlat szerint a jogszabálysértésre hivatkozásnak nem az felel meg, ha a fellebbező szövegesen magát a Ve. 223. § (3) bekezdés a) pontját jelöli meg, hanem az, ha tartalma szerint azonosíthatóan megjelöli, hogy a határozat a Ve. mely rendelkezését és miért sérti. Utalt a panaszos arra is, hogy az általa megjelölt jogsértésekkel elkövetett befolyásolás kihatott valamennyi választókerületre, s ha ez csak egyetlen választót is megtevesztett – a szavazategyenlőség okán – ez kihatott a választás eredményére.
- [5] A Győri Ítéltábla hivatkozott végzésében megállapította, hogy a panaszos felülvizsgálati kérelme érdemi vizsgálatra nem alkalmas. A végzés szerint a Ve. 222. § (1) bekezdése értelmében a választási bizottság másodfokú határozata ellen az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújthat be, azonban a Ve. 231. § (1) bekezdés a) pontja értelmében a bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha azt nem a Ve. 221. § (1) bekezdés, illetve a Ve. 222. § (1) bekezdés szerinti jogosult nyújtotta be. A végzés megállapítása szerint a panaszost terhelte az a kötelezettség, hogy felülvizsgálati kérelmét valamennyi formai és tartalmi kelléknek eleget téve terjessze elő, s ezen belül, amennyiben lehetséges igazolja – egyéb esetekben legalábbis valószínűsítse azt –, hogy a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére jogosult érintettnek minősül. A végzés szerint a korábbi szabályozással ellentétben a Ve. által kialakított – egyfokú rendes és bírósági jogorvoslattal megerősített – jogorvoslati rendszer a korábitól eltérően határozza meg a jogorvoslati jogosultság alanyi körét, mert amíg a fellebbezési fórum előtt a központi névjegyzékben szereplő választópolgár, a jelölt, a jelölőszervezet, továbbá az ügyben érintett természetes személy és jogi személy, valamint jogi személyiség nélküli szervezet jogosult fellebbezést benyújtani, addig a bírósági felülvizsgálat előterjesztésére a Ve. 222. § (1) bekezdése értelmében csak az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet jogosult.
- [6] Ennek alapján a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltétele – egyéb feltételek mellett – az is, hogy a kérelmező (a konkrét ügyben a panaszos) az ügyben érintett legyen, márpedig az érintettség akkor állapítható meg, ha a hivatkozott jogsérelem a kérelmező saját jogaira és/vagy kötelezettségeire közvetlenül kihat. A végzés szerint a kifogás elutasítása önmagában az ügy érdemével kapcsolatos érintettséget nem alapoz meg, és a panaszos a konkrét ügyben saját érintettségére nem hivatkozott, továbbá olyan tény, körülményt, adatot nem jelölt meg, amelyből közvetlen érintettségére következtetni lehetne, s ilyen az ügy irataiból sem volt megállapítható. Mivel választási ügyben kezdeményezett bírósági felülvizsgálati eljárásban hiánypótlásnak és hivatalból történő bizonyításnak nincs helye, így a panaszost terhelte az a kötelezettség, hogy valamennyi törvényi követelménynek feleljen meg, és így érintettsége már a kérelemben igazolásra, vagy valószínűsítésre kerüljön. A konkrét esetben a közvetlen érintettséget nem alapozta meg azon hivatkozás, hogy a sérelmezett cselekmények kihatottak a választás eredményére. Mindezek alapján az ítéltábla a panaszos felülvizsgálat iránti kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [7] 2. A panaszos alkotmányjogi panaszában előadta, hogy az általa kifogásolt megyei és városi terjesztésű sajtótermékek valótlán tartalmú közleményeikkel befolyásolták a választásra jogosultakat, amellyel nemcsak a Ve. esélyegyenlőségi alapelvét sértették, hanem bűncselekményt is elkövettek. Ennek ellenére „nem sikerült elérnie” azt, hogy beadványa érdemi elbírálásra kerüljön, ugyanis mind a HVB, mind a TVB azt állapította meg, hogy az nem felel meg a törvényi követelményeknek. A Győri Ítéltábla pedig arra a következtetésre jutott, hogy a Ve. 222. § (1) bekezdése csak az ügyben érintett személynek ad felülvizsgálati lehetőséget, így a panaszos kérelmét a bíróság ugyancsak érdemi vizsgálat nélkül utasította el. A panaszos alkotmányjogi panaszában arra hivatkozik, hogy az általa felvetett probléma 47.653 személyt – azaz mindenkit, akit a Veszprém megyei választói névjegyzékbe felvettek – érint, és ez megalapozza a panaszos érintettségét is. A panaszos, hivatkozva a támadott végzés azon megállapítására, mely szerint a törvénymódosítás a korábitól eltérően – panaszosi minősítés szerint „szűkítően” – határozza meg a jogorvoslati jogosultság alanyi körét, indítványozza a kérelme érdemi elbírálását akadályozó szabályozás alkotmányosságai felülvizsgálatát.
- [8] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az

Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz a TVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálásáról szóló végzést támadja.

- [9] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a törvényes határidőn belül előterjesztett alkotmányjogi panasz a befogadhatóság egyéb feltételeinek nem felel meg, mert az indítványozó az alábbi követelményeknek nem tett eleget.
- [10] Az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ezzel szemben a panaszos nem jelölte meg azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét indítványa elbírálására, továbbá azt sem, amely indítványozói jogosultságát megalapozza. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme lényegének kifejtése, továbbá a kérelem részletes indokolása úgyszintén része a határozott kérelemmel szemben meghatározott követelményeknek. Az alkotmányjogi panaszos ezzel szemben nem fejt ki az Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét, és kérelme nem tartalmaz alkotmányjogi relevanciával bíró indokolást sem. Az indítványozó nem állította a Győri Ítéltábla Pk.II.25.896/2014/2. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, nem kérte a bírói döntés megsemmisítését sem, az indítvány lényegében a panaszosnak az ügyben benyújtott kérelme felülvizsgálatát akadályozó, pontosan meg nem határozott jogszabályi rendelkezések alkotmányossági felülvizsgálatára és korábbi kérelme érdemi elbírálására irányul.
- [11] 5. A fentiekben kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Kiss László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1807/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3283/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Járásbíróság B.162/2012/9. ítélete és a Győri Törvényszék 3.Bf.13/2014/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére, valamint a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 155. § (2)–(6) bekezdésével kapcsolatban jogalkotói mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdésére, valamint 27. §-ára hivatkozva alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé.
- [2] Az indítványozó egyrészt a Győri Járásbíróság B.162/2012/9. számú ítélete és a Győri Törvényszék 3.Bf.13/2014/6. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól, másodlagos kérelmében pedig a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 155. § (2)–(6) bekezdései „mulasztásos alkotmányellenességének” megállapítását indítványozta.
- [3] Az indítványozó által üzemeltetett ékszer- és zálogüzletben a fenti ügyiratszámú büntetőper vádlottja arany ékszereket helyezett el; az ékszerekre vonatkozóan záloghitel-szerződés jött létre, az ékszerek kézizálogba vétele mellett 50 000 Ft összegű hitelt folyósítottak a zálogba adónak. Az ékszereket a Győri Rendőrkapitányság lefoglalta, tekintettel arra, hogy azok vonatkozásában lopás bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt nyomozást folytatott.
- [4] A Győri Járásbíróság által hozott elsőfokú ítélet megállapította a vádlott bűnösségét és a lefoglalt ékszerek kiadásáról úgy rendelkezett, hogy azokat az eredeti tulajdonos sértett részére, térítésmentesen kell kiadni.
- [5] Az ítélet ellen kizárólag az indítványozó – mint egyéb érdekelt – jelentett be írásban indokolt fellebbezést. Ebben a bűnjelnek minősülő ékszerek lefoglalását megszüntető, és azoknak az eredeti tulajdonos részére történő térítésmentes kiadását elrendelő rendelkezést sérelmezte. Álláspontja szerint az ékszerek kiadása az eredeti tulajdonos részére jogellenes volt, a tulajdonos személyének helytelen megállapítása miatt. Előadta továbbá, hogy polgári peres eljárást indított az érintett bűnjelnek tulajdonjogának megállapítása iránt. A Győri Törvényszék – másodfokú bírósággént hozott végzésében – a fellebbezést nem találta alaposnak és az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [6] Az indítványozó ezt követően, a büntetőeljárásban hozott bírósági döntések alaptörvény-ellenességének a megállapítása miatt fordult az Alkotmánybírósághoz. Az alkotmánybírósági eljárás megindítását követően az indítványozó – a Győri Járásbíróság ítéletének egyidejű megküldésével – beadványban tájékoztatta az Alkotmánybíróságot arról, hogy a polgári peres eljárás jogerősen lezárult. A bíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó az ékszereken kézizálogjogot szerzett és a tulajdonost annak tűrésére kötelezte, hogy az ékszerekből a folyósított kölcsön és járulékai tekintetében az indítványozó kielégítést szerezzen.
- [7] 2. Az indítvány a bírói döntésekkel kapcsolatban közvetlenül nem fogalmaz meg alkotmányossági aggályokat; azt sérelmezi, hogy „az eljáró bíróságok teljes mértékben figyelmen kívül hagyták azt, hogy a bűncselekményből szerzett dolog zálogba adásával és a záloghitel ki nem fizetésével ugyanúgy a cselekmény sértettjévé vált a társaságunk, mint az eredeti tulajdonos, akitől a dolgot ellopták.” Hivatkozik arra, hogy a Be. 51. § (1) bekezdése szerinti sértett fogalmába csak az eredeti tulajdonos tartozik bele és a „szabályozás alapján csak ez a személy érvényesítheti a sértett jogait.” Érvéle szerint „azok a további jóhiszemű jogszerzők, akiket a lopási cselekmény közvetlenül nem érint, ámde akiket a család módon eljáró tolvaj, mint zálogba adó megtévesztett a büntetőeljárásban megfelelő jogérvényesítési lehetőség (pl. indítványtételi jog, részleges fellebbezési jog; észrevételezési jog; tárgyaláson történő részvétel joga, stb.) nélkül maradnak. Ez a szabályozás egyértelműen a jogorvoslati jog sérelmét továbbá törvény előtti egyenlőség elvének sérelmét, illetve a diszkrimináció tilalmát eredményezi. Ennek oka, hogy a dolog eredeti tulajdonosa és a jóhiszemű zálogjogosult a büntetőeljárás szempontjából homogén csoportot alkotnak, és nincs olyan különleges alkotmányosan indok, amely miatt közöttük különbséget lehetne tenni.” Az indítványozó álláspontja szerint az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (7) bekezdését és végső soron a XV. cikk (1)–(2) bekezdését sértik a bírósági ítéletek.
- [8] Az indítványozó a Be. hivatkozott 51. § (1) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatát nem kérte.
- [9] Az indítványozó álláspontja szerint „mulasztásos alkotmányellenesség okán ugyanezen alaptörvényi jogok sérelmét eredményezik a Be. 155. § (2)–(6) bekezdésének hiányosságai”. Az indítványozó a Be. hivatkozott rendelkezéseit azért tartja alaptörvény-ellenesnek, mert „a szabályozás figyelmen kívül hagyja, hogy a bűncselekmény útján megszerzett dologon kereskedelmi forgalomban jóhiszeműen akár tulajdonjogot, akár pedig zálogjogot lehet szerezni. Problematikus, hogy a kiadási sorrendre vonatkozó fenti szabály mindenféle kompenzáció nélkül az eredeti tulajdonosnak rendeli kiadni a dolgot. A jóhiszemű zálogjogosultnak a zálogszerződésből eredő egyetlen biztosítéka a dolog maga, amely biztosíték egy dologi várományként létezik mindaddig, amíg a lejárat és a zálogjog érvényesítése meg nem történik. Ezt követően pedig a kézizálogjoga alapján a kielégítésre is magából a dologból tarthat igényt. A Be.-nek a fenti hiányos szabályozása ezt a dologi várományt sérti meg és ezáltal sérti a XIII. cikk (1) bekezdés szerinti tulajdonhoz való jogot, mivel megfelelő kompenzáció

nélkül elvonja a dologban rejlő tulajdoni részjogosítványokat. Ugyanez a hiányosság eredményezi azt is, hogy a dologhoz fűződő érdekük alapján azonos pozícióban lévő személyek (eredeti tulajdonos, illetve zálogjogosult) között indokolatlanul tesz különbséget a jogszabály.”

- [10] Az indítványozó a polgári perben született döntés megküldését azért tartotta fontosnak, mert az „ítélet a tulajdonos tűrésre kötelezése által társaságunk rendelkezési jogát deklarálja az ékszerek kielégítése vonatkozásában, míg a büntetőeljárásban született ítélet rendelkezései folytán társaságunk kielégítési jogát nem tudta gyakorolni, a jogorvoslati lehetőségtől pedig társaságunk elszigetelődött.” A beadványában a nyomozóhatóság eljárását, valamint azt kifogásolta, hogy hiába tett csalás miatt feljelentést a zálogba adó személlyel szemben, a nyomozóhatóság és az ügyészség a Legfelsőbb Bíróság BH. 2005.1296 számú eseti döntésére hivatkozva úgy értelmezte a jogszabályokat, hogy nem állapítható meg a lopás és a csalás halmazatban. Ismertette továbbá a hitelezési tevékenységgel összefüggő csalásokkal kapcsolatos bírói gyakorlatot.
- [11] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [12] a) Az indítványnak az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozva benyújtott része nem a Be. 155. § (2)–(6) bekezdése alaptörvény-ellenességét állítja, hanem e rendelkezésekkel kapcsolatban mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség megállapítását kéri az Alkotmánybíróságtól. Jogalkotói mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló kérelem előterjesztésére az indítványozónak nincs jogosultsága, az Abtv. 46. § (1) bekezdése értelmében – az abban írt feltételek fennállása esetében – az Alkotmánybíróság hatáskörei gyakorlása során hivatalból jogosult erre.
- [13] b) Az indítványnak az Abtv. 27. §-ára alapított részének indokolása szerint a bírói döntés azért alaptörvény-ellenes, mert a büntetőügyben eljáró bíróságok figyelmen kívül hagyták azt, hogy a bűncselekményből szerzett dolog zálogba adásával az indítványozó is a bűncselekmény sértettjévé vált. Maga az indítványozó hivatkozik azonban arra, hogy ez a bírói jogértelmezés a Be. 51. § (1) bekezdésének szabályozásából következik. Önmagában a bírói döntésekkel kapcsolatban nem fogalmaz meg alkotmányossági kifogásokat, nem állítja, hogy a bíróságok alaptörvény-ellenesen értelmezték a jogszabályokat vagy alaptörvény-ellenesen jártak el, és emiatt következett be az Alaptörvényben biztosított jogának a sérelme. Az alaptörvény-ellenességet tartalmilag tehát a jogszabályi rendelkezéssel (és nem magával a bírói döntéssel) kapcsolatban állítja (ez esetben is a szabályozás hiányossága miatt), viszont a Be. 51. § (1) bekezdésének az alkotmányossági vizsgálatát nem kéri. A bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló indítvány emiatt tartalmilag nem felel meg Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdés e) pontjában szereplő feltételnek. Nem tartalmaz ugyanis határozott kérelmet, mivel nincs megfelelő – alkotmányjogilag értékelhető – indoklás arra nézve, hogy önmagukban a bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [14] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását – figyelemmel az Abtv. 46. § (1) bekezdésére, valamint 52. § (1) és (1b) bekezdésének e) pontjára – az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének c) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1029/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3284/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.058/2013/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.058/2013/4. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [3] Kérelme indokolásában hivatkozott az emberi méltóság sérthetlenségére [Alaptörvény II. cikk], a tulajdonhoz való jogra [XIII. cikk (1) bekezdése] az egyenlőséghez, illetve az egyenlő elbánáshoz való jogra [XV. cikk (1) és (2) bekezdése].
- [4] 1.1. Ügye előzményeként előadta, hogy közszolgálati jogviszonyát a Baranya Megyei Földhivatalnál 2010. szeptember 30. napjával kívánták megszüntetni, azonban a felmentés közlését követően a munkáltatói jogok gyakorlója a felmentést visszavonta, és az indítványozó kinevezését a prémiumévek programról szóló 2004. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Péptv.) alapján határozott idejűvé módosította.
- [5] Az indítványozó közszolgálati jogviszonya megszűnését megelőzően 2011. augusztus 16-án munkaviszonyt létesített. Munkáltatója a határozott időtartam lejártáig szóló juttatást kifizette, de a Péptv. 4. § (8) bekezdése alapján a 24. hónapig hátralévő időre szóló juttatás kifizetését megtagadta, ami ellen jogorvoslattal élt.
- [6] A Pécsi Munkaügyi Bíróság a keresetet elutasította, mert álláspontja szerint a Péptv. 4. § (8) bekezdését nem lehet olyan módon értelmezni, hogy a teljes időszakra járna juttatás az indítványozónak. A panaszos jogviszonya ugyanis – a nyugdíjkorhatár elérése miatt –mindenképpen korábban, azaz 2011. augusztus 22-én megszűnt volna.
- [7] A Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és kötelezte az alperes munkáltatót jelentős összegű juttatás és annak kamatai megfizetésére. A panaszos fellebbezését azért találta megalapozottnak, mert a másodfokú bíróság álláspontja szerint a „ki kell fizetni fordulat” kógens szabály, azt mindenképpen alkalmazni kell.
- [8] Az alperes munkáltató felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelynek nyomán a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság hatályon kívül helyezte a másodfokú bíróság ítéletét, egyúttal a munkaügyi bíróság ítéletét a per főtárgya és a perköltség tekintetében helybenhagyta. A Kúria ítélete indokolásában azt emelte ki, hogy a 24 hónapos szabályt csak azokban az esetekben lehetséges alkalmazni, amikor a határozott idejű jogviszony tartama eléri vagy meghaladja a 24 hónapot. A Kúria megállapította, hogy fogalmilag kizárt olyan időre kifizetni a felperesnek a „járó juttatást”, amire a kinevezés időbeli hatálya már nem terjed ki.
- [9] 1.2. A tulajdonhoz való jog körében a panaszos azzal érvelt, hogy a Kúria a törvényszéki ítélet hatályon kívül helyezésével az Alaptörvénybe foglalt jogát megsértette. Ráadásul ez azzal a következménnyel járt, hogy a már tulajdonába került pénzüsszeget vissza kellett fizetnie. Szerinte olyan értelmezést tulajdonított a Kúria a rá irányadó jogszabályi rendelkezésnek, amely tulajdoni tárgyának elvonását eredményezte.
- [10] Az emberi méltósághoz való joga szerinte azért sérült, mert a Kúria szembehelyezkedett a törvény rendelkezéseivel, döntése megsérti az államot és annak szerveit terhelő kötelezettséget, ami azzal a következménnyel jár, hogy a panaszos az államérdek és a bürokratikus célszerűség tárgyává válik.
- [11] Az egyenlőséghez való jog és a diszkrimináció tilalma körében azt hangsúlyozza, hogy a gyakorlatban előfordult, hogy ugyanilyen tényállás mellett a jogosult a részére járó teljes juttatáshoz hozzájutott.

- [12] 2. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem fogadható be. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [13] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség esetén. A bírói döntés irányának, önmagában a bírósági joggyakorlat tartalmának (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban nem rendelkezik hatáskörrel.
- [14] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy az indítványozó a bíróság, illetve a Kúria eljárásával, valamint az ítéletek érdemével kapcsolatosan sem állított olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel. Így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, annak befogadására nincs lehetőség.
- [15] 3. Mivel a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.III.10.058/2013/4. számú ítéletével összefüggésben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés nem állapítható meg, az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 29. §-a, továbbá az 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1023/2014.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3285/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.159/2013/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.

- [2] 1.1. Az indítvány arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv. II.10.159/2013/5. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt.
- [3] Kérelme indokolásában hivatkozott az Alaptörvény jogállami klauzulájára [B] cikk (1) bekezdés], a jogszabály alaptörvényi fogalmára [T] cikk (1) bekezdés], az alapvető jog korlátozhatóságára [I. cikk (3) bekezdés], a tisztességes eljáráshoz való jogra [XXIV. cikk (1) bekezdés], a jogszabályok szövege értelmezésének alaptörvényi követelményére (28. cikk) és a jogorvoslathoz való jogra [XXVIII. cikk (7) bekezdés].
- [4] Ügye előzményeként előadta, hogy 2010. június 2-án munkáltatója munkaviszonyát rendes felmondással megszüntette. A munkaviszony megszüntetése jogellenességének megállapítása iránt az indítványozó keresetet terjesztett elő, de azt a Fővárosi Munkaügyi Bíróság elutasította. Fellebbezése nyomán a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és megállapította a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét. Az alperes munkáltató által kezdeményezett felülvizsgálati eljárásban a Kúria a másodfokú bíróság közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét – az indítványozó szerint „kiegészítés, változtatás nélkül”, valójában kiegészített indokolással – helybenhagyta.
- [5] A jogvita alapját annak megítélése képezte, hogy a felmondás tartalma kielégíti-e a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 89. § (2) bekezdésében foglalt követelményt, vagyis azt, hogy a felmondásnak valósnak és okszerűnek kell lennie, az indokolásból pedig a felmondás okának világosan ki kell tűnnie. Az indítványozó szerint a Kúria ítélete ellentmondásos, abból nem derül ki, hogy miért minősítette jogszerűnek a munkáltatói felmondást. Alkotmányjogi panaszát az alábbiak szerint indokolta.
- [6] 1.2. Az alapvető jogok korlátozhatóságával kapcsolatban arra utal, hogy nem lehet egyenlőségjelet tenni a felmentés indokának összefoglaló megjelölése és az általános megfogalmazás közé. A jogszabály-fogalommal összefüggésben azt emeli, hogy a Kúria által meghivatkozott állásfoglalás nem törvény, így az alapvető jogra és kötelezettségre nézve szabályokat nem állapíthat meg. A tisztességes eljárás elve szerinte azért sérül, mert a Kúria nem a törvényi előírásoknak megfelelően indokolta meg ítéletét, mivel a felhozott ítéleti indokokat a rendelkező résszel helybenhagyott elsőfokú ítélet egyáltalán nem tartalmazza. Ellentmondásosságot lát abban, hogy a Kúria jogellenes munkaviszony-megszüntetési indokokat hoz fel a jogellenesség megállapíthatóságát kizáró indokokként. A normavilágosság sérelmének tekinti azt a körülményt, hogy az ügyében irányadó jogszabályi rendelkezést ennyire eltérően lehet értelmezni. Ehhez kapcsolódóan felveti, hogy az Alkotmánybíróság éljen az Abtv. 28. § (1) bekezdésében foglalt jogkörével (jogszabály Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálata). A Kúria jogszabálysöveg-értelmezését azért kritizálja, mert túlzóan általános értelmezését fogadja el a munkaviszony megszüntetése összefoglaló vagy általános okaként. A konkrét és világos ok megjelölésének hiányát az indítványozó ellentétesnek tartja a jogorvoslathoz való joggal, mert így el van zárva a hatékony jogorvoslattól.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az alkotmányjogi panasz az alábbiak miatt nem fogadható be.
- [8] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van jogköre, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség esetén. A bírói döntés irányának, önmagában a bírósági joggyakorlat tartalmának (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban nem rendelkezik hatáskörrel. A jelen ügyben azt állapította meg az Alkotmánybíróság, hogy az alapul fekvő eljárások során a panaszos által állított jogsérelem körülményeit az eljáró bíróságok kimerítően feltárták. Maga a panaszos utal az egyes törvényi rendelkezések értelmezésének szükségességére, ezt a bíróságok ugyancsak elvégezték.
- [9] A munkaviszonynak a munkáltató részéről történt jogellenes felmondása körében az Alkotmánybíróság több határozatában fejtette ki a régi Mt. idevonatkozó rendelkezéseinek alkotmányossági összefüggéseit. Összegzésként leszögezte, hogy a munkáltatót és a munkavállalót egyaránt megillető szabad felmondás joga az a kiinduló pont, amelyhez viszonyítottan vizsgálni lehet azokat a törvényi rendelkezéseket, amelyek a munkaviszony felmondásának feltételeit tartalmazzák, illetőleg azokat a jogtechnikai megoldásokat, amelyeket a jogalkotó e körben alkalmazott. Annak eldöntése azonban, hogy egy konkrét munkaviszony – szabad felmondási jogon alapuló – felmondása megfelel-e ezeknek a törvényi követelményeknek, nem alkotmányossági, hanem jogalkalmazási kérdés, így nem képezheti alkotmánybírósági vizsgálat tárgyát sem. [44/B/1993. AB határozat, ABH 1994, 574, 575.]
- [10] Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, mert az indítványozó a munkaügyi bíróság, illetve a Kúria eljárásával, va-

lamint az ítéletek érdemével kapcsolatosan nem állított olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely a bírói döntéseket érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vetne fel.

- [11] 3. Mivel a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.159/2013/5. számú ítéletével összefüggésben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés nem állapítható meg, az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 29. §-a, továbbá az 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1003/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3286/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 11.Pk.50.073/2014/5. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. október 30. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Fővárosi Ítéltáblához az Alkotmánybírósághoz címezve, amelyben az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján indítványozta a Fővárosi Ítéltábla 11.Pk.50.073/2014/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és a végzés megsemmisítését.
- [2] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a Budapest Fővárosi XV. kerület Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban: HVB) a 9. számú egyéni választókerület választása végeredményét akként állapította meg, hogy a panaszos két szavazatszámmal szorult a második helyre. A panaszos a határozat ellen fellebbezést nyújtott be a Fővárosi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: FVB), amelyben kérte, hogy két szavazóköriben valamennyi leadott – érvényes és érvénytelen – szavazatot a bizottság vizsgáljon meg, azokról újraszámolást követően döntsön és mindezek alapján a megtámadott határozatot változtassa meg.
- [3] Az FVB 314/2014. (X. 20.) számú határozatában egyhangúlag úgy döntött, hogy a fellebbezésnek helyt ad, egyúttal megállapította, hogy a HVB határozatát egy korábbi FVB határozat [312/2014. (X. 20.)] már megváltoztatta. Ennek lényege az volt, hogy az eredeti két szavazatszám-különbség egyre csökkent. Döntését azzal indokolta, hogy más kérelmezők ugyanezt kérték, jogorvoslati kérelmeik tartalma szó szerint megegyezett a

panaszoséval. Az FVB az egyik szavazókörben mind az érvénytelen, mind az érvényes szavazatokat átvizsgálta, ugyanakkor a másik szavazókörben csak az érvényteleneket vette számba.

- [4] A mindkét határozattal szemben előterjesztett bírósági felülvizsgálati kérelmében a panaszos éppen azt szorgalmazta, hogy a felülvizsgálat során legyen teljes körű – tehát valamennyi érintett érvényes szavazatra is kiterjedő – az újraszámolás. Ezen túlmenően szükségesnek ítélte további szavazókörök bevonását a vizsgálatba, mert szerinte a bizonyítási kör kiegészítése nem ütközhet eljárásjogi akadályokba.
- [5] A Fővárosi Ítéltábla a felülvizsgálati kérelmet nem találta alaposnak. A bíróság értékelése szerint a megvizsgált szavazólapok és szavazatok mindegyike kétséget kizáróan érvényes volt, összességében és jelöltenként is egyezett számszakilag az FVB által rögzített adatokkal. Nem osztotta a kérelmező azon álláspontját, hogy a részleges újraszámolás elrendelésének és lefolytatásának nincs helye. A Kúria által kialakított bírósági gyakorlatnak megfelelően a Fővárosi Ítéltábla az újraszámolást csak abban a körben végezte el, amelyet a kérelem alapján az igazolni kívánt tények bizonyításának szükségessége indokolt. Tévesnek ítélte továbbá a kérelmező azon jogi okfejtését, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat a fellebbezéséhez képest kiterjesztheti. Mindezekre tekintettel az FVB megtámadott határozatait helybenhagyta.
- [6] 2. Az indítványozó alapvetően azt kifogásolta a bírósági eljárással kapcsolatban, hogy ugyan elvégezték a szavazatok újraszámolását, de mindezt „zárt ajtók mögött”, „titkosan”, a nyilvánosság teljes kizárásával tették. Hivatkozik a Ve.-ben rögzített választási alapelvekre, konkrétan a választás tisztaságának megóvására és a választási eljárás nyilvánosságára. Ezek szerinte az ő ügyében lefolytatott felülvizsgálati eljárásban nem érvényesülhettek. A panaszos azt állítja, hogy mivel a választási eljárás során minden szavazatszámolás és újraszámolás nyilvános, így a bírósági szakban is annak kellene lennie. Külön kifogásolja, hogy a Fővárosi Ítéltábla a szavazatok újraszámolásának időpontjáról és helyszínéről nem értesítette, az erre irányuló kérelme figyelmen kívül hagyásának okát a bíróság nem indokolta. Úgy véli, hogy a szavazatszámolás nyilvánossága a társadalom számára a tisztesség bizonyítéka. Ebből következően sérül a tisztességes eljáráshoz való joga.
- [7] Felsorolásszerűen még az alábbi alaptörvényi rendelkezéseket hívja fel:
- R cikk (2) bekezdés (az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek);
 - I. cikk (3) bekezdés (az alapjog-korlátozási klauzula);
 - XXIII. cikk (1) és (2) bekezdés (a választáshoz való jog);
 - XXIV. cikk (1) bekezdés (hatósági tisztességes eljárás);
 - XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés (bírósági tisztességes eljárás, jogorvoslathoz való jog).
- [8] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz az FVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálásáról szóló végzést támadja.
- [9] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek csak részben felel meg.
- [10] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme lényegének kifejtése, továbbá a kérelem részletes indokolása része a határozott kérelemmel szemben meghatározott követelményeknek. Az alkotmányjogi panaszos ezzel szemben nem fejt ki, hogy a választáshoz való jogát, illetőleg a jogorvoslathoz való jogát a támadott bírói döntés miben és mennyiben sérti. Emiatt az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése tekintetében – alkotmányjogilag értékelhető okfejtés hiányában – az indítvány nem bírálható el.
- [11] 5. Az indítvány formai megfelelőségén túlmenően az Abtv. 56. § (2) bekezdése előírja, hogy a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

- [12] 5.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
- a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
- b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] Az alkotmányjogi panasz tehát az Abtv. 26–27. §-ai alapján az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése azonban önállóan nem szabályoz az indítványozó számára biztosított alapjogot, helyette az Alkotmánybíróság gyakorlatában kikristályosodott általános alapjogvédelmi tesztet deklarálja. Funkciója az, hogy garanciális szabályként rögzítse az alapvető jogok korlátozhatóságának általános kereteit. Miután az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése az Alaptörvény és a jogszabályok kötelező voltát deklarálja, szintúgy nem minősül Alaptörvényben biztosított jognak. Mindezekből fakadóan ezen alaptörvényi rendelkezések nem minősülhetnek alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául.
- [14] 5.2. Az Abtv. 29. §-a alapján az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [15] A jelen ügyben az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi követelmények teljesülését a tisztességes eljáráshoz való joggal összefüggésben a szavazatszámolás nyilvánossága, illetve annak hiánya kapcsán az alábbiak szerint értékelte.
- [16] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rámutat, hogy az ügy tárgya nem valamelyik, az Alaptörvény 35. cikk (1) bekezdésében nevesített *választási alapelv* sérelme, hanem a Ve.-ben deklarált egyik *választási eljárási alapelvnek* a bírósági felülvizsgálati eljárásban való érvényesülése. Éppen ezért releváns tényező a Ve. idevonatkozó szabályozása, hogy az ülések és a szavazatszámolás nyilvánosságát a választási szervekre korlátozza, míg a bírósági felülvizsgálatra a nemperes eljárás szabályainak alkalmazását írja elő. Ennek az alkotmányossági alapja az, hogy a választási szervek és a bíróságok funkciója az államhatalmi szervek rendszerében nyilvánvalóan eltérő. Míg a választási szervek (választási bizottságok és szavazatszámoló bizottságok) közvetlenül vesznek részt a választások szabályszerű lebonyolításában, addig a bíróságoknak törvényességi felülvizsgálati jogkörük van. Az Alkotmánybíróság mérlegelése szerint a konkrét ügygel kapcsolatban ezért nem merülhet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként a nyilvánosság eltérő szabályozása. Ugyanebből a megfontolásból az Alkotmánybíróság nem minősítette a bírói döntést érdemben befolyásoló tényezőnek a nyilvánosság hiányát a konkrét ügyben a szavazatok újraszámolása során.
- [17] 6. A fentiekben kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1797/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3287/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.754/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó, egy politikai párt nyírbátori választókerületi elnöke, 2014. október 28. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Debreceni Ítéltáblához az ítéltábla elnökéhez címezve, amelyben kérte őt, hogy beadványát a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § alapján, mint „alkotmányossági panaszt” terjessze fel az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a Debreceni Ítéltábla 2014. október 22-én kelt Pk.I.20.75/2014/2. számú végzésével Érpatak községben megválasztott polgármester által előterjesztett bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül – az ügyvédi képviselő hiánya miatt – elutasította.
- [3] Ezt követően azonban a Debreceni Ítéltábla 2014. október 25. napján a Pk.II.20.754/2014/2. számú végzésével a korábban elutasított kérelmet mégis érdemben vizsgálta, amellyel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 84/2014. (X. 18.) számú határozatát megváltoztatta, és a jelen alkotmányjogi panaszt benyújtó kérelmező kifogását elutasította. Ennek az lett a következménye, hogy Érpatak községben mégsem kell a helyi önkormányzati képviselői és polgármesteri választást megismételni.
- [4] Az ítéltábla az ügyvédi ellenjegyzéssel előterjesztett megismételt felülvizsgálati kérelmet – a végzés indokolása szerint – azért bírálta el, mert a TVB határozata rendelkező részében téves tájékoztatást adott a jogorvoslás lehetőségéről. A választási szerv ugyanis – jogszabályi hivatkozás nélkül – azt közölte, hogy döntése ellen a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) címzett fellebbezéssel lehet élni. A polgármester fellebbezését az NVB – a Ve. 222. § (1) bekezdése alapján – felülvizsgálati kérelemnek minősítette, és áttette a Debreceni Ítéltáblához.
- [5] Az ítéltábla végzése indokolásában kifejtette, „ha a jogalkalmazó választási szerv a hozott határozatában téves tájékoztatást nyújt a határozata ellen igénybe vehető jogorvoslatról, annak benyújtásáról, az elbírálásra hatáskörrel bíró szervről, az abból fakadó késelem nem értékelhető a kérelmező hátrányára, az által a jogorvoslathoz fűződő törvényen alapuló joga nem sérülhet”.
- [6] 2. Az indítványozó szerint az eljáró bírói szerv figyelmen kívül hagyta a Ve. 10. § (1) bekezdésében foglaltakat, miszerint „az e törvényben meghatározott határidők jogvesztők”. Ennek alapján úgy véli, hogy nem lehet a határidőn túl ügyvédi képvisellel benyújtott kérelmet érdemben elbírálni. Az ilyen eljárás – véleménye szerint – „az Alaptörvénnyel is ellentétes, mivel sérti a jogbiztonság elvét, és más elveket, így a tisztességes eljáráshoz való elvet is.”
- [7] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz a TVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálásáról szóló végzést támadja.

- [8] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság feltételeinek nem felel meg, mert az indítványozó az alábbi követelményeknek nem tett eleget.
- [9] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ezzel szemben a panaszos nem jelölte meg azt az alaptörvényi, illetve törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét indítványa elbírálására, továbbá azt sem, amely indítványozói jogosultságát megalapozza.
- [10] 4.2. Az Alaptörvényben biztosított jog sérelme lényegének kifejtése, továbbá a kérelem részletes indokolása úgyszintén része a határozott kérelemmel szemben meghatározott követelményeknek. Az alkotmányjogi panaszos ezzel szemben nem fejt ki jogsérelmét, és kérelme nem tartalmaz alkotmányjogi relevanciával bíró indokolást.
- [11] 4.3. Az indítványozó nem kérte továbbá a sérelmezett bírósági döntés megsemmisítését sem.
- [12] 4.4. Az indítvány formai hiányosságain túlmenően az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz tartalmilag sem megfelelő, ugyanis az indítványozó nem minősül érintettnek.
- [13] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése előírja, hogy a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [14] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
- a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
- b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tárgya választási eredmény megállapítása. Ennek megfelelően érintett csak az lehet, akinek az Alaptörvényben biztosított jogát a választási eredmény megállapítása közvetlenül és személyében érinti. Egy polgármesteri választás esetében nem minősül ilyen személynek bármelyik párt vagy egyéb jelölő szerv képviselője, így választókerületi elnöke sem.
- [16] 5. A fentiekben kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *c)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1798/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3288/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéletábla Pk.II.20.757/2014/3. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók 2014. október 28. napján alkotmányjogi panaszt nyújtottak be a Debreceni Ítéletáblához az Alkotmánybírósághoz címezve, amelyben a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján indítványozták a Debreceni Ítéletábla Pk.II.20.757/2014/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és a végzés megsemmisítését.
- [2] Hivatkoztak az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség elvére, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás elvére, továbbá az I. cikk (4) bekezdésében megfogalmazott, a törvény alapján létrehozott jogalanyok számára biztosított alapvető jogok és kötelezettségek egyenlőségének elvére.
- [3] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a Nyírbátori Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban: HVB) polgármester- és képviselőválasztás eredményét megállapító határozata ellen a FIDESZ választókerületi elnöke terjesztett elő fellebbezést. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) a beadványt kifogásként elbírálva úgy döntött, hogy az elkövetett jogsértések nem voltak érdemi befolyással a választás eredményére, így a kifogást elutasította, és a HVB határozatát helybenhagyta.
- [4] A TVB határozatában foglalt jogorvoslati tájékoztatásnak megfelelően a kérelmező a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) fordult fellebbezéssel. Az NVB a fellebbezést bírósági felülvizsgálati kérelemnek minősítette, és elbírálás végett megküldte a Debreceni Ítéletáblának.
- [5] Az ítéletábla a felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mert megállapította, hogy a kérelmező az ügyben nem érintett.
- [6] 2. Az indítványozók szerint az eljáró bírói szerv tévesen, és ezért jogsértően értelmezte a Ve. 222. § (1) bekezdésében foglaltakat. Úgy vélik, hogy a hivatkozott jogszabályhely alapján a jelölő szervezetet az ügyben érintett jogi személynek kellett volna tekinteni. Az ezzel ellentétes értelmezés sérti a törvény előtti egyenlőség és a tisztességes eljárás elvét. Hozzáteszik, hogy a törvény alapján létrehozott jogalanyok számára is biztosítottak az alapvető jogok, valamint őket is terhelik azok a kötelezettségek, amelyek természetüknél fogva nem csak az emberre vonatkoznak.
- [7] Nyilatkoznak arról, hogy az ügyben érintettek, mert képviselő-jelöltként indultak Nyírbátorban a 2014. október 12-én megtartott helyi önkormányzati képviselői és polgármesteri választáson.
- [8] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz a TVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálásáról szóló végzést támadja.
- [9] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság feltételeinek nem felel meg, mert az indítványozók az alábbi követelményeknek nem tettek eleget.

- [10] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ezzel szemben a panaszosok nem jelölték meg azt az alaptörvényi, illetve Abtv. rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét indítványuk elbírálására, továbbá azt sem, amely indítványozói jogosultságukat megalapozza.
- [11] 4.2. Az indítvány formai hiányosságán túlmenően az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz tartalmilag sem megfelelő, ugyanis az indítványozók nem merítették ki jogorvoslati lehetőségeiket.
- [12] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése előírja, hogy a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [13] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
- a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
- b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [14] A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a választás eredményének megállapítása ellen a fellebbezést a FIDESZ nyírbátori választókerületi elnöke nyújtotta be. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló törvényi feltétel nem arra vonatkozik, hogy a jogorvoslati lehetőség kimerítése megtörtént, hanem arra, hogy a jogorvoslattal (jelen esetben az első fokon eljárást választási szerv határozata elleni fellebbezéssel) a panaszosoknak kell élniük. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésére bocsátott iratok alapján megállapította, hogy a panaszosok nem fellebbeztek (az egyébként számukra kedvezőtlen döntés ellen), így a jogorvoslati lehetőséget nem merítették ki.
- [15] 5. A fentiekben kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *e)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Lévay Miklós s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1799/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3289/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.754/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. október 28. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Debreceni Ítéltáblához az Alkotmánybírósághoz címezve, amelyben a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján indítványozta a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.754/2014/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és a végzés megsemmisítését.
- [2] Hivatkozott az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség elvére, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljárás elvére.
- [3] Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a Debreceni Ítéltábla 2014. október 22-én kelt Pk.I.20.75/2014/2. számú végzésével Orosz Mihály Zoltán Érpatak községben megválasztott polgármester által előterjesztett bírósági felülvizsgálati kérelmet érdemi vizsgálat nélkül – az ügyvédi képviselet hiánya miatt – elutasította.
- [4] Ezt követően azonban a Debreceni Ítéltábla 2014. október 25. napján a Pk.II.20.754/2014/2. számú végzésével a korábban elutasított kérelmet mégis érdemben vizsgálta, amellyel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 84/2014. (X. 18.) számú határozatát megváltoztatta, és a jelen alkotmányjogi panaszt benyújtó kérelmező kifogását elutasította. Ennek az lett a következménye, hogy Érpatak községben mégsem kell a helyi önkormányzati képviselői és polgármesteri választást megismételni.
- [5] Az ítéltábla az ügyvédi ellenjegyzéssel előterjesztett megismélt felülvizsgálati kérelmet – a végzés indokolása szerint – azért bírálta el, mert a TVB határozata rendelkező részében téves tájékoztatást adott a jogorvoslás lehetőségéről. A választási szerv ugyanis – jogszabályi hivatkozás nélkül – azt közölte, hogy döntése ellen a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB) címzett fellebbezéssel lehet élni. A polgármester fellebbezését az NVB – a Ve. 222. § (1) bekezdése alapján – felülvizsgálati kérelemnek minősítette, és áttette a Debreceni Ítéltáblához.
- [6] Az ítéltábla végzése indokolásában kifejtette, „ha a jogalkalmazó választási szerv a hozott határozatában téves tájékoztatást nyújt a határozata ellen igénybe vehető jogorvoslatról, annak benyújtásáról, az elbírálásra hatáskörrel bíró szervről, az abból fakadó késelem nem értékelhető a kérelmező hátrányára, az által a jogorvoslatához fűződő törvényen alapuló joga nem sérülhet”.
- [7] 2. Az indítványozó szerint az eljáró bírói szerv figyelmen kívül hagyta a Ve. 10. § (1) bekezdésében foglaltakat, miszerint „az e törvényben meghatározott határidők jogvesztők”. Ennek alapján úgy véli, hogy nem lehet a határidőn túl ügyvédi képviselettel benyújtott kérelmet érdemben elbírálni. Az ilyen eljárás – véleménye szerint – sérti a törvény előtti egyenlőség elvét, mivel más esetekben töretlen volt a Debreceni Ítéltábla gyakorlata abban, hogy a Ve.-ben előírt határidőn túl előterjesztett felülvizsgálati kérelmeket elutasította függetlenül attól, hogy a jogi képviseleti kötelezettségnek a kérelmezők eleget tettek-e vagy sem. A tisztességes eljárás elvével összefüggésben arra utal a panaszos, hogy a támadott végzés szerinte egyoldalú és jogszabálysértő.
- [8] Az indítványozó nyilatkozott továbbá, hogy az ügyben érintett, mert polgármester-jelöltként indult Érpatakon a 2014. október 12-én megtartott helyi önkormányzati képviselői és polgármesteri választáson.
- [9] 3. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az

Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz a TVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálásáról szóló végzést támadja.

- [10] 4. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság feltételeinek nem felel meg, mert az indítványozó az alábbi követelményeknek nem tett eleget.
- [11] 4.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Ezzel szemben a panaszos nem jelölte meg azt az alaptörvényi, illetve Abtv. rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét indítványa elbírálására, továbbá azt sem, amely indítványozói jogosultságát megalapozza.
- [12] 4.2. Az indítvány formai hiányosságán túlmenően az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz tartalmilag sem megfelelő, ugyanis az indítványozó nem merítette ki a jogorvoslati lehetőségeit.
- [13] Az Abtv. 56. § (2) bekezdése előírja, hogy a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [14] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
- a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
- b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] A jelen alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a választás eredményének megállapítása ellen a fellebbezést a FIDESZ nyírbátori választókerületi elnöke nyújtotta be. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló törvényi feltétel nem arra vonatkozik, hogy a jogorvoslati lehetőség kimerítése megtörtént, hanem arra, hogy a jogorvoslattal (jelen esetben az elsőfokon eljáró választási szerv határozata elleni fellebbezéssel) a panaszosnak kell élnie. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésére bocsátott iratok alapján megállapította, hogy a panaszos nem fellebbezett (az egyébként számára kedvezőtlen döntés ellen), így a jogorvoslati lehetőségét nem merítette ki.
- [16] 5. A fentiekben kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság tanácsa – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *e)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Lévy Miklós s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkócs Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1800/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3290/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.20.828/2013/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé.
- [2] Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó a Kúria Pfv.III.20.828/2013/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. A Kúria támadott ítéletében a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.261/2013/3. számú jogerős közbenső ítéletét hatályon kívül helyezte, és az első fokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: Törvényszék) 6.G.40.269/2012/10. számú ítéletét helybenhagyta. A Törvényszék ítélete elutasította az indítványozó – az alapper felperese – keresetét, melyet egy Zrt. alperes ellen, kártérítés megfizetése iránt indított.
- [3] Az indítványozó részben saját jogán, részben a közös gazdasági érdekeltségi körbe tartozó gazdasági társasággal kárigény érvényesítésére kötött engedményezési szerződés alapján kívánt kártérítési igényt érvényesíteni. Az engedményező gazdasági társaság jogelődje és az alapper alperesének jogelődje között 1990. december 21. napján haszonbérleti szerződés jött létre, amely alapján a Bugyi község térségében fekvő ingatlanokból a kitermelési jog haszonbérbe vétele az engedményezőt kb. ötmillió köbméter kavics és homok kitermelésére és eladására jogosította fel. A felek a szerződést 1994. április 15. napján módosították, az alperes jogelődje mint a Bugyi község három ingatlanának tulajdonosa, aki egyben a bányászati jog jogosultja is volt, kitermelési jogát átruházta az engedményező jogelődjére. Az alperesi jogelőd 1994 októberében a bányászati jogot is átruházta az engedményező jogelődjére.
- [4] Az indítványozó a bányatelek bányászati jogát egy 2002. február 19-én kelt adásvételi szerződéssel szerezte meg, majd 2005. augusztus 9. napján kérelmet nyújtott be a Szolnoki Bányakapitánysághoz a bányászati tevékenységhez szükséges műszaki üzemi terv meghosszabbítása érdekében. A hatóság 2005. szeptember 2. napján meghozott 10.345/2005. számú határozatával a műszaki üzemi terv teljesítési határidejét 2007. június 30. napjáig meghosszabbította, azonban határozatát az alperesnek mint ingatlan-tulajdonosnak nem kézbesítette. A határozattal szemben az alperes – az arról való tudomásszerzést követően – fellebbezéssel élt, melyet a Magyar Bányászati Hivatal alaposnak talált, és 2005. december 15. napján meghozott 2001/2005. számú határozatával az elsőfokú határozatot megsemmisítette, és a bányakapitányságot új eljárás lefolytatására utasította, mert az adott ügyben – lévén ellenérdekű fél – az elsőfokú hatóság nem adhatott volna ki egyszerűsített határozatot. A Szolnoki Bányakapitányság a megismételt eljárásban ismét engedélyt adott az üzemi terv meghosszabbítására, azonban az alperes fellebbezése folytán a Magyar Bányászati Hivatal a kérelmet jogerősen elutasította.
- [5] Az indítványozó ezt követően nem kezdeményezte a jogerős hatósági határozat bírósági felülvizsgálatát, hanem kárigényének érvényesítésével fordult bírósághoz. Kereseti kérelmében előadta, hogy szerinte a jogerős hatósági határozat megalapozatlan volt, és az alperes által előterjesztett fellebbezés azért volt a kártérítési felelősséget megalapozóan jogellenes, mert az előterjesztésének idején az alperes már az adott bányateleken egyetlen helyrajzi szám tekintetében sem rendelkezett tulajdonjoggal, mert azt átruházta. Anélkül fellebbezett tehát, hogy bármiféle ügyféli vagy egyéb olyan érdekeltsége lett volna, ami e jogot biztosította volna. A fellebbezésében jobb tudomása ellenére valótlan tény állított, valótlan tényekre alapította jogi érdekeltségét, és ez visszaélészerű joggyakorlásnak minősül. Emellett az alperes jogelődje és a felperes jogelődje között haszonbérleti szerződés jött létre, vagyis a vevő az ingatlanokat haszonbérleti szerződéssel terhelten vette meg. Az alperes a haszonbérleti szerződést is megszegte, vagyis kártérítési igénye szerződésszegés jogcímén is fennáll. Az oko-

zati összefüggést abban látta, hogy ha az alperes nem fellebbez, a felperes jogot nyert volna a sóderkitermelés folytatására, és nem kényszerült volna idegen beszerzési forrás költségesebb igénybevételére.

- [6] A Budapest Környéki Törvényszék a keresetet – annak nem megalapozott jogalapjára hivatkozva – elutasította. A jogutódlás folyamatát vizsgálva – az indítványozó tényelődásától eltérően – azt állapította meg, hogy a haszonbérleti szerződés tekintetében az indítványozó nem jogutóda az alperesi jogelőddel szerződő gazdasági társaságnak. Az indítványozó a bányatelekre a bányászati jogot nem jogutódlással, hanem a 2002. február 19. napján kelt szerződéssel szerezte meg. Az indítványozó és az alperes között a káresemény bekövetkeztekor nem volt szerződéses jogviszony, ugyanis a bányászati jog átruházásából eredő szerződéses jogviszony az engedményező jogelődjé és alperes között volt.
- [7] Az ingatlan-nyilvántartás adataiból minden kétséget kizáróan megállapította azt is, hogy a bányatelek részét képező ingatlanok a felperes volt a tulajdonosa, míg a másik két ingatlanra ugyan létrejött már az adásvételi szerződés, de azok ingatlan-nyilvántartási bejegyzése nem történt meg.
- [8] A kereset érdemi vizsgálata kapcsán rámutatott, hogy az alperes és az engedményező gazdasági társaság jogelődje 1994. október 1. napján megkötött, a bányászati jog átruházására irányuló szerződésével a bányászati jogra vonatkozó haszonbérleti szerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 322. §-a alapján megszűnt, mert a bányászati jog személyes jogosultja és tulajdonosa a haszonbérlető lett.
- [9] A Budapest Környéki Törvényszék azt is kimondta ítéletében, hogy az alperest nem terheli kártérítési felelősség azért, mert az indítványozó hatósági engedély hiányában 2006. január 1. és 2009. június 8. napja közötti időben kitermelést nem folytathatott. Az elsőfokú bíróság szerint az alperes fellebbezése és a hatóság döntése között nincs oksági kapcsolat, az alperesi magatartás pedig védett alapjog gyakorlásában nyilvánult meg, ezért nem lehet jogellenes. Azt is megjegyezte, hogy a jogerős hatósági határozat a fellebbezéstől eltérő jogi indokok alapján döntött az üzemi terv meghosszabbítása iránti kérelem elutasításáról.
- [10] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy az alperest kártérítési felelősség terheli az abból eredő károkért, hogy az indítványozó az üzemi terv meghosszabbítása hiányában kitermelési jogát nem gyakorolhatta. Az ítéltábla szerint az alperest együttműködési kötelezettség terhelte az üzemi terv érvényességének meghosszabbításában, tehát a hatósági határozattal szemben visszaélészerűen gyakorolta a fellebbezési jogát.
- [11] A Fővárosi Ítéltábla döntése ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyet a Kúria alaposnak talált, ezért az ítéltábla ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróság ítéletét helyben hagyta.
- [12] Az indítványozó ezt követően az Alkotmánybírósághoz fordult. Alkotmányjogi panaszában előadta, hogy a sérelmezett ítélet sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésébe, a XXIV. cikk [helyesen XXVIII. cikk] (1) bekezdésébe és a XXVIII. cikk (7) bekezdésbe foglalt rendelkezéseket.
- [13] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [14] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapozza, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az indítványozó az elsőfokú ítélet ellen fellebbezéssel élt, alkotmányjogi panaszát a Törvényszék jogerős döntése ellen nyújtotta be, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [16] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt.
- [17] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványt.
- [18] Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott feltételeknek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli továbbá a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését, illetve tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.

- [19] 3. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további, alternatív jellegű tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel (elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3195/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [11]). Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon (elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]; 3195/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [11]).
- [20] Az indítvány tartalma alapján megállapítható, hogy a panaszban alapjogsérelemként leírt aggályok valójában a bíróság által megállapított tényállást, a bizonyítékok bírói mérlegelését és értékelését, illetve a bíróság által mindezekből levont következtetéseket vitatják, és a panasz nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető okfejtést arra vonatkozóan, hogy a sérelmezett bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel. Az alkotmányjogi panasz így valójában a Budapest Környéki Törvényszék által feltárt és megállapított, és a Kúria által is irányadónak tartott tényállás újbóli megállapítására, és ezáltal a jogerős ítélet megváltoztatására irányul.
- [21] Az indítványozó a Kúria döntését azért is támadta, mert álláspontja szerint sérti a tisztességes eljáráshoz való jogát, hogy a Kúria ítélete indokolásában nem tért ki az indítványozó által hivatkozott haszonbérleti szerződésre, és azt nem értékelte. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy miután a Kúria a Budapest Környéki Törvényszék által megállapított tényállást tekintette irányadónak, így abból indult ki, hogy a haszonbérleti szerződés tekintetében az indítványozó nem jogutóda az alperesi jogelőddel szerződő gazdasági társaságnak, ezért ezt a ténymegállapítást külön nem volt szükséges értékelnie.
- [22] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 29. §-ában, valamint az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének és *e*) pontjában foglalt feltételek hiánya miatt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésére is, visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/502/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3291/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítéltábla Pk.I.20.939/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó mint a Jászkiséri Helyi Választási Iroda vezetője 2014. október 29-én alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Szegedi Ítéltáblánál (a továbbiakban: ítéltábla) az Alkotmánybírósághoz címezve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján.
- [2] 2. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy a Jászkiséri Helyi Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: HVB) az egyik nyilvántartásba vett polgármester-jelölt (a továbbiakban: polgármester-jelölt) 2014. október 13-án kifogást nyújtott be a Ve. alapelveinek megsértése miatt. A kifogásban többek között előadta, hogy egy másik jelölt pénzt ígért az ő személyére szavazó választópolgároknak, továbbá, hogy a választás napján ezen jelölt szavazóit szervezeten szállították a szavazás helyszínére.
- [3] A HVB 57/2014. (X. 14.) számú határozatával a kifogást bizonyítékok hiányában elutasította. A polgármester-jelölt korábbi kifogását kiegészítve újabb kifogást nyújtott be a HVB-hez, amely azt 62/2014. (X. 15.) számú határozatával szintén elutasította.
- [4] A HVB határozatai ellen a polgármester-jelölt fellebbezést terjesztett elő. A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 58/2014. (X. 20.) számú határozatával a HVB 62/2014. (X. 15.) számú határozatát helybenhagyta, továbbá megállapította, hogy a HVB 57/2014. (X. 14.) számú határozata ellen benyújtott fellebbezés elkésett.
- [5] A polgármester-jelölt a TVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Az ítéltábla megállapította, hogy kérelem lényegében a választás eredménye elleni jogorvoslat, és miután azt alaposnak találta, a TVB 58/2014. (X. 20.) számú határozatát megváltoztatta és Jászkisér településen a polgármester- és képviselő-választás eredményét megsemmisítette és a választási eljárás szavazás részének megismétlését rendelte el. Az ítéltábla Pk.I.20.939/2014/3. számú végzésével kiegészítette a Pk.I.20.939/2014/2. számú végzést, és a megismételt szavazás napját 2014. november 9-ére tűzte ki.
- [6] 3. Jelen ügy indítványozója mint a helyi választási iroda vezetője ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó szerint az ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot. Azt is előadta, hogy a döntés az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslatihoz való jogot is sérti, mert az ítéltábla a polgármester-jelölt kérelmét a választás eredménye elleni jogorvoslatként bírálta el, holott a választás eredményét megállapító határozat már jogerőre emelkedett, mert az ellen nem érkezett jogorvoslati kérelem.
- [7] 4. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó, rendes bíróság döntését követően.
- [8] Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben ezért mindenképp azt vizsgálta meg, hogy az Abtv. 27. §-ában és az Abtv. 29–31. §-aiban foglalt feltételeket az alkotmányjogi panasz kimeríti-e.

- [9] Az Abtv. 27. §-a szerint az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdekében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [10] 5. Jelen esetben az alkotmányjogi panaszt a Jászkiséri Helyi Választási Iroda vezetője nyújtotta be, ezért az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az indítványozónak fennáll-e az indítványozói jogosultsága.
- [11] Az Alkotmánybíróság már a 65/1992. (XII. 17.) AB határozatában kifejtette: „[az] alkotmányjogi panasz az Alkotmányban szabályozott alapvető jogok védelmének egyik eszköze, amely alapvető jogok rendeltetése az, hogy az államhatalommal szemben alkotmányos garanciákat teremtsenek az állampolgár, az egyén vagy egy közösség jogainak védelmére, cselekvési autonómiájának biztosítására.” (ABH 1992, 289, 291.)
- [12] A fenti megállapításra utalva a 23/2009. (III. 6.) AB határozatban az Alkotmánybíróság kimondta, hogy „[a] fentiekből következően különbséget kell tenni a természetes személyek által létrehozott jogi személyek és az állami szervek, illetve az állam által meghatározott alapjog gyakorlásával összefüggésben létrehozott szervek között. A fentiekből következően közhatalmi állami szervnek nincs az államhatalommal szemben garanciákat jelentő alkotmányos alapjoga, amely feljogosítaná alkotmányjogi panasz előterjesztésére.” (ABH 2009, 174, 188.)
- [13] A 240/D/2009. AB végzésben pedig azt hangsúlyozta az Alkotmánybíróság, hogy „[a]lkotmányjogi panasz benyújtására tehát az a személyi kör jogosult, akinek az Alkotmány a közhatalommal szembeni védelemképpen jogokat állapít meg.” (ABH 2010, 2947, 2948.)
- [14] Az Alkotmánybíróság a 3317/2012. (XI. 12.) AB végzésében is ezért utasította vissza a Hajdúsámson Város Helyi Választási Iroda vezetője által benyújtott alkotmányjogi panaszt. A döntésben az Alkotmánybíróság megállapította: „[a] közhatalom gyakorlására jogosult állami szervnek vagy vezetőjének ebben a minőségében tehát alkotmányos kötelezettsége áll fenn az alapjogok védelmére, ennél fogva a közhatalommal szemben alapjogi sérelem nem érheti, így alkotmányjogi panasz benyújtására sem jogosult. [...] A helyi választási iroda vezetője ezen döntések meghozatalakor állami feladatot ellátó szerv vezetőjeként közhatalmi jogosítványt gyakorol, ezért alapjogi sérelme nem merülhet fel.” (Indokolás [7]–[8])
- [15] 6. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján jelen ügyben is arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozónak mint a helyi választási iroda vezetőjének alkotmányjogi panasz benyújtására nincs jogosultsága, ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1792/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3292/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéltábla Pk.II.25.898/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. október 24. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Győri Ítéltáblánál (a továbbiakban: ítéltábla) az Alkotmánybírósághoz címezve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján.
- [2] 2. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy az Esztergomi Helyi Választási Bizottság a 163/2014. (X. 12.) számú határozatával megállapította az Esztergom Város 10. számú választókerületében az egyéni választókerületi képviselő-választás eredményét. A határozat ellen – önmagát választópolgárként megjelölve – az indítványozó fellebbezéssel élt, amelyben a szavazatok újraszámolását, illetve bizonyos szavazókörökben az eredmény megsemmisítését és a választás megismétlését kérte.
- [3] A Komárom-Esztergom Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) az 55/2014. (X. 16.) számú határozatával a kérelmező fellebbezését elutasította, mivel a kérelmező a jogsértésre vonatkozó állításait nem tudta bizonyítani, egyúttal a területi választási iroda útján megkereste az illetékes rendőrkapitányságot a további intézkedés megtétele iránt.
- [4] Az indítványozó a TVB határozata ellen – annak kérelme szerint történő megváltoztatása iránt – bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő az ítéltáblához.
- [5] Az ítéltábla kérelmező bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy a választási ügyekben kezdeményezett bírósági felülvizsgálat során a kérelmezőt terheli az a kötelezettség, hogy felülvizsgálati kérelmét valamennyi formai és tartalmi kelléknek eleget téve terjessze elő, így – már a kérelmében – igazolja azt is, hogy a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére jogosult érintettnek minősül. Kérelmében a magát „választópolgár”-nak nevező kérelmező nem jelölte meg, hogy a sérelmezett cselekmények kapcsán saját, közvetlen érintettségét miben látja. Olyan tény, körülményt, adatot nem jelölt meg, melyből közvetlen érintettségére akár csak okszerűen következtetni lehetne, s ilyen az ügy irataiból sem állapítható meg.
- [6] 3. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó szerint az ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdését, a XXVIII. cikk (7) bekezdését, a 28. cikket és a 35. cikk (1) bekezdését. Az indítványozó érintettségével kapcsolatban előadta, hogy Esztergom Város 10. számú választókerületében – az általa a városi szervezet elnökeként képviselt – politikai párt jelöltje 8 szavazattal kapott kevesebbet, mint a mandátumszerző jelölt. Az indítványozó által állított jogsértések nélkül az általa képviselt párt jelöltje kapta volna a legtöbb szavazatot, ennek következtében pedig az indítványozó kompenzációs listás képviselői mandátumot szerzett volna. Az indítványozó előadta továbbá, hogy az ítéltábla eljáró tanácsának hivatalos tudomása volt arról, hogy az ügyben érintettnek minősül, mert a tanács egyik tagja korábban részt vett egy olyan döntés meghozatalában, amelyből kiderült, hogy az indítványozó az egyik politikai párt képviselőjére jogosult helyi vezetője. Az indítványozó álláspontja szerint érintettsége köztudomású is volt, hiszen a jelöltek megtalálhatók a választással kapcsolatos kormányzati internetes portálon is.
- [7] 4. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó, rendes bíróság döntését követően.

- [8] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság tartalmi feltételének nem felel meg.
- [9] 5.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés kimondja, hogy a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [11] 5.2. Az indítványozó nemcsak alapvető jogok, hanem az Alaptörvény más szabályai sérelmére is hivatkozott az alkotmányjogi panaszban: a B) cikk (4) bekezdésére, a 28. cikkre, valamint a 35. cikkre. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz vizsgálatának e körben nem lehet helye, mivel azt csak az Alaptörvényben biztosított jogra lehet alapítani.
- [12] 5.3. A felhívott alapjoggal [XXVIII. cikk (7) bekezdés] összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető indokolással állításait nem támasztotta alá, hanem kizárólag az ítéltábla eljárását és jogértelmezését kifogásolta.
- [13] Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban utal állandó gyakorlatára, amely szerint az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság korábban azt is leszögezte, hogy a Ve. a jogorvoslat szabályai között az adott ügyben való érintettség fogalmát nem határozza meg, azt mindig az adott ügyben, esetről esetre a jogorvoslati kérelmet elbíráló szerv, jelen esetben az ítéltábla dönti el {lásd: 3081/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [15] és 3082/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az Alkotmánybíróságnak tehát az ítéltábla olyan törvényértelmezésének felülvizsgálatára nincs lehetősége, amely alkotmányjogi kérdést egyúttal nem vet fel {lásd 3097/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [14] Mindezekre figyelemmel az indítványozó panasz alapján megállapítható, hogy a panaszban megjelölt aggályok az ítéltábla döntése érdemét érintően nem tartalmazznak kifejezetten olyan érvelést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatát alapozná meg.
- [15] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1793/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3293/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéltábla Pk.IV.25.892/2014/4. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. október 30-án alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Győri Ítéltáblánál (a továbbiakban: ítéltábla) az Alkotmánybírósághoz címezve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján.
- [2] 2. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy az indítványozó a Borgátai Helyi Választási Bizottságnak a választás eredményét megállapító határozata ellen fellebbezést nyújtott be. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az önkormányzati választások kiírásának napján a község állandó lakosainak száma 118 fő volt, a választások kiírását követően 65 személy jelentkezett be állandó lakcímmel a községbe, velük együtt a választás napján az állandó lakcímmel rendelkezők száma 183 fő volt. A bejelentkezettek a községben lakástulajdonnal nem rendelkeznek, jelentős számban külföldi állampolgárok, életvitelszerűen sem korábban, sem jelenleg nem élnek Borgátán, bejelentkezésük célja kizárólag a szavazáson való részvételi jog biztosítása volt.
- [3] A Vas Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) az 50/2014. (X. 15.) számú határozatával a kérelmező fellebbezését elutasította. Indokolásában kifejtette, hogy a TVB-nek nem áll módjában a választás előkészítését vizsgálni és nyomozati munkát igénylő bizonyítást lefolytatni. Utalt arra, hogy a fellebbezésben foglaltakkal ellentétben nem állapítható meg, hogy a sérelmezetten bejelentkezők kire adták le szavazatukat. A TVB leszögezte, hogy a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) rendelkezéseinek betartatása kívül esik a hatáskörén, az nem a választási eljárás keretében vizsgálendő.
- [4] A TVB határozata ellen a kérelmező terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, kérve a határozat megváltoztatását és a választási eredmény teljes körű megsemmisítését. Megítélése szerint tévesen foglalt állást a TVB akként, hogy a bejelentkezések jogszerűségének vizsgálata kívül esik a hatáskörén. A választás eredményét ugyanis érvénytelenné teszi, hogy a bejelentkezettek szinte kivétel nélkül részt vettek a szavazáson, így a kistélepüléshez mérten a fiktív állandó lakcímmel rendelkezők oly mértékben és arányban befolyásolták a választás eredményét, amely érvénytelenné teszi azt, függetlenül a született eredménytől.
- [5] A felülvizsgálati kérelem alapján eljárva az ítéltábla végzésével helybenhagyta a TVB határozatát. A végzés indokolásában az ítéltábla rámutatott, hogy az Nytv. 5. § (2) bekezdése által a lakóhely fogalmával szemben felállított követelmények vizsgálata nem a választási szervek, illetve a bíróság választási eljárással kapcsolatos hatáskörébe tartozik. A bejelentett lakcímadat valótlanságának vizsgálatára, ennek esetén az érvénytelenségnek a megállapítására az Nytv. 26. § (5a) bekezdése szerint a bejelentett lakcím szerint illetékes járási hivatal – közigazgatási eljárás keretében – rendelkezik hatáskörrel. Az Nytv. 3. § (1) bekezdése szerinti közhiteles hatósági nyilvántartás adatainak felülvizsgálatára a választási szerveknek, illetve a felülvizsgálati kérelem elbírálására jogosult bíróságnak a választási eljárással kapcsolatosan nincs eljárásjogi lehetősége.
- [6] 3. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó szerint az ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (1) és (5) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, a 28. cikket és a 35. cikk (1) bekezdését. Indokolása szerint az ítéltábla ugyan érdemben döntött felülvizsgálati kérelméről, azonban a kérelmet jogkörének hiányára hivatkozással formális okokból utasította el. Az ítéltábla döntésében nem vizsgálta a választási alapelvek érvényesülését sem, és a döntést magától elhárította. Az indítványozó egyebekben az ítéltábla Nytv.-vel összefüggő jogszabály-értelmező tevékenységét vitatta.

- [7] 4. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó, rendes bíróság döntését követően.
- [8] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság tartalmi feltételeinek nem felel meg.
- [9] 5.1. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés kimondja, hogy a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [11] 5.2. Az indítványozó nemcsak alapvető jogok, hanem az Alaptörvény más szabályai sérelmére is hivatkozott az alkotmányjogi panaszban: a 28. cikkre és a 35. cikkre. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz vizsgálatának e körben nem lehet helye, mivel azt csak az Alaptörvényben biztosított jogra lehet alapítani.
- [12] 5.3. A felhívott alapjogokkal [XXIII. cikk (1) és (5) bekezdés, XXVIII. cikk (7) bekezdés] összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető indokolással állításait nem támasztotta alá, hanem kizárólag az ítéletábla eljárását és jogértelmezését kifogásolta.
- [13] Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban utal állandó gyakorlatára, amely szerint az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróságnak tehát az ítéletábla olyan törvényértelmezésének felülvizsgálatára nincs lehetősége, amely alkotmányjogi kérdést egyúttal nem vet fel {lásd 3097/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [14] 6. Mindezekre figyelemmel az indítványozó panasza alapján megállapítható, hogy a panaszban megjelölt aggályok az ítéletábla döntése érdemét érintően nem tartalmaznak kifejezetten olyan érvelést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatát alapozná meg.
- [15] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. november 4.

Dr. Stumpf István s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1794/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3294/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.762/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. október 30. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Debreceni Ítéltáblánál (a továbbiakban: ítéltábla) az Alkotmánybírósághoz címezve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján. Indítványában elsődlegesen kéri a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.762/2014/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, másodlagosan Balkány Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban: HVB) 66/2014. (X. 17.) számú, és a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 99/2014. (X. 22.) számú határozatai megsemmisítését. Az indítványozó szerint az ítéltábla döntése sérti az Alaptörvény R) cikkét, I. cikkét, IX. cikkét, XV. cikk (1)–(2), (4) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (7) bekezdését, valamint 28. cikkét.
- [2] 2. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy az indítványozó a Ve. 208. §-a alapján kifogást nyújtott be HVB-hoz, melyben a polgármester-választás érvénytelenségét állította, és annak megismétlését kérte, mert szerinte a választás eredményét törvénysértő módon állapították meg. Balkány Helyi Választási Bizottsága 66/2014. (X. 17.) számú határozatával a kifogást érdemi vizsgálat nélkül elutasította arra hivatkozva, hogy az nem tartalmazza a jogszabálysértés bizonyítékait, az indítványozó által tanúként megjelölt személyek pedig szavazatszámláló bizottsági tagok, akik a szavazóköri jegyzőkönyveket egyébként aláírásukkal hitelesítették.
- [3] Az indítványozó a HVB határozata ellen fellebbezést nyújtott be a TVB-hoz, melyben arra hivatkozott, hogy a HVB a kifogását jogszabálysértő módon utasította el érdemi vizsgálat nélkül, hiszen a Ve. 215. §-a kimerítően felsorolja azokat az eseteket, amikor érdemi vizsgálat nélkül kell elutasítani a kifogást, azonban szerinte az általa benyújtott kifogás nem tartozik ebbe a körbe. Indokolásul arra is hivatkozott, hogy a www.valasztas.hu oldalon fellelhető 195/4. számú választási kézikönyvvel (a továbbiakban: választási kézikönyv) is ellentétesek az általa is felsorolt jogsértések, melyek a választás tisztaságának és a jelöltek esélyegyenlőségének sérelméhez vezettek.
- [4] A TVB 99/2014. (X. 22.) számú határozatával az indítványozó fellebbezését elutasította, és a HVB támadott határozatát helybenhagyta. Határozata indokolásában rámutatott, hogy az indítványozó beadványában több feltételezést előadott, azonban ezek alátámasztására nem csatolt be megfelelő bizonyítékokat.
- [5] Az indítványozó a TVB határozata ellen bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, kérve az önkormányzati választás eredményének megsemmisítését, illetve a választás megismétlésének elrendelését. Kérelmében sérelmezte, hogy a TVB nem tett eleget indokolási kötelezettségének, a bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, ezzel megsértve az Alaptörvény 28. cikkét és XXIV. cikk (1) bekezdését.
- [6] Az ítéltábla az indítványozó bírósági felülvizsgálat iránti kérelmét érdemi vizsgálat nélkül elutasította. Döntését azzal indokolta, hogy a kérelem érdemi vizsgálatát meg kell, hogy előznie a kérelem arra való alkalmasságának vizsgálata. A Ve. meghatározza a kérelem benyújtásának kogens formai és tartalmi követelményeit, ezek bármelyikének hiánya az érdemi vizsgálat nélküli elutasítást eredményezi. A választási eljárásban hivatalból bizonyítás felvételére lehetőség nincs, ennek megfelelően a választási ügyekben kezdeményezett bírósági felülvizsgálat során a kérelmezőt terheli az a kötelezettség, hogy felülvizsgálati kérelmét valamennyi formai és tartalmi kelléknek eleget téve terjessze elő, így – már a kérelmében – igazolja azt is, hogy a felülvizsgálati kérelem előterjesztésére jogosult érintettnek minősül. Az ítéltábla hivatkozott a Kúria több döntésére, ezek szerint az érintettség csak akkor állapítható meg, ha az állított jogsérelem a kérelmező saját jogaira és/vagy kötelezett-

ségeire közvetlenül kihat, önmagában a kifogás elutasítása nem alapozza meg az ügy érdemével kapcsolatos érintettséget. Az ítéletábra végzésében megállapította, hogy a kérelmező a kérelem benyújtására a Ve. 222. § (1) bekezdése és 223. § (2) bekezdése alapján nem jogosult: a kérelmező egyrészt a szavazatszámoló bizottság tagja volt, másrészt az ügyben érintett természetes személynek sem minősül, erre maga a kérelmező sem hivatkozott, és az iratokból sem lehetett erre vonatkozó következtetést levonni.

- [7] 3. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint az ítéletábra döntése sérti az Alaptörvény R) cikkét, I. cikkét, IX. cikkét, XV. cikk (1)–(2), (4) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (7) bekezdését, valamint 28. cikkét.
- [8] Alkotmányjogi panaszában megismétli a korábbi beadványaiban (kifogás, fellebbezés) megfogalmazottakat, arra hivatkozik, hogy az általa megjelölt jogsértések ellentétesek a választási kézikönyvben, valamint a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán, valamint a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán a választási irodák hatáskörébe tartozó feladatok végrehajtásának részletes szabályairól és a választási eljárásban használandó nyomtatványokról szóló 4/2014. (VII. 24.) IM rendeletben (a továbbiakban: IM rendelet) foglaltakkal.
- [9] Az indítványozó érintettségével kapcsolatban előadja, hogy szemben az ítéletábra végzésében szereplő indokolással, nem a választási bizottság tagjaként, hanem magánemberként nyújtotta be felülvizsgálati (és az azt megelőző) kérelmét, hivatalos tevékenységére nem is hivatkozott. Előadja ugyanakkor, hogy a szavazatszámoló bizottság tagjaként tapasztalt szabálytalanságokat ő is és más kifogást tevők is jelezték a HVB elnökének, aki azonban nem intézkedett a kivizsgálásukról. Álláspontja szerint egy magánszemély, aki nem ismeri az IM rendeletben, vagy a választási kézikönyvben foglaltakat, nem is lehet abban a helyzetben, hogy a választás során előfordult szabályszegésekről nyilatkozzon.
- [10] Az indítványozó alaptörvény-ellenesnek tartja azt, hogy az ítéletábra végzésében a Ve. jogorvoslati rendszerére vonatkozóan megfogalmazott jogértelmezés kizárja jogorvoslati jogot a választási bizottság tagjaként észlelt jogszabálysértések esetén, amennyiben azok ellen érintettnek nem tekinthető magánszemélyként nyújt be kifogást. Az indítványozó szerint a bírósági jogértelmezésből az következik, hogy a Ve. kizárólag a jelölteknek biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét, ami szerinte a jogorvoslatihoz való jog korlátozását jelenti. Úgy véli, a választási bizottság tagjának jogos érdekét is sértheti, ha az észlelt szabálytalanságok kivizsgálására megfelelő jogorvoslati eljárás során nem kerül sor.
- [11] Az indítványozó szerint a Ve. 2. § (1) bekezdése felsorolja a választás alapelveit, köztük a választás tisztaságának megővését, a jelöltek, jelölő szervezetek esélyegyenlőségét és a jóhiszemű és rendeltetésszerű joggyakorlás követelményét, ezek megsértésére tekintettel a támadott végzés ellentétes az Alaptörvény 28. cikkével is, mert nem felel meg a józan észnek és a közjónak.
- [12] 4. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó, rendes bíróság döntését követően.
- [13] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [14] 5. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.

- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz nem fogadható be az alábbiak szerint.
- [16] 5.1. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése alapján az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, az 52. § (1b) bekezdése pedig meghatározza, mikor tekinthető a kérelem határozottnak: az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) pontja szerint meg kell jelölni az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, az *e*) pontnak megfelelően pedig indokolást kell előadni arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [17] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alaptörvény több rendelkezését, így R) cikkét, I. cikket, XV. cikk (1)–(2), (4) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (7) bekezdését, valamint 28. cikkét, azonban indokolást kizárólag a jogorvoslathoz való jog és az Alaptörvény 28. cikke tekintetében adott elő. Az Alkotmánybíróság a 3034/2014. (III. 3.) AB végzésében megállapította: az Alkotmánybíróságnak a Ve. 233. § (3) bekezdése alapján hiánypótlási eljárás lefolytatására nincs lehetősége, ugyanakkor a felsorolt hiányok miatt a panasz e rendelkezésekkel összefüggésben érdemben nem bírálható el.
- [18] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Alaptörvény R) cikke, I. cikke, IX. cikke, XV. cikk (1)–(2), (4) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése tekintetében – az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.
- [19] 5.2. Az indítványozó ellentétesnek tartja az ítéletábra végzését az Alaptörvény 28. cikkével is. Ennek értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 28. cikkével összefüggésben kimondta, hogy annak címzettjei a bíróságok, ez a cikk nem fogalmaz meg olyan jogot, amelyre alkotmányjogi panaszt lehetne alapítani. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a „jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel nem orvosolható” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13], megerősítette többek között: 3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [7]}.
- [20] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján az alkotmányjogi panaszt ebben a részében is visszautasította.
- [21] 5.3. Az indítványozó hivatkozik arra is, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogát sérti az ítéletábra határozata, mert a TVB határozata ellen nem élhet felülvizsgálati kérelemmel, mivel érintettnek nem tekinthető.
- [22] Az Alkotmánybíróság az indítványozó jogorvoslattal összefüggő joga sérelmére történő hivatkozása tekintetében megállapította, hogy a Ve. 222. § (1) bekezdése szerint az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet bírósági felülvizsgálati kérelemmel élhet. Az indítványozó panaszában az ítéletábra végzésében az ügyben való érintettségével összefüggő megállapításokat, a Ve.-nek a bíróság által végzett értelmezését sérelmezte.
- [23] Az Alkotmánybíróság 3082/2014. (IV. 1.) AB végzésében megállapította, hogy a Ve. a jogorvoslat szabályai között az adott ügyben való érintettség fogalmát nem határozza meg, az érintettség fogalom használatával az eljárásban részes felekhez képest más résztvevői körre utal – mely elvi síkon lehet többek között akár az, akinek jogát, jogos érdekét, jogi helyzetét az ügy érinti –, ezt azonban mindig az adott ügyben, esetről esetre a jogorvoslati kérelmet elbíráló szerv – jelen esetben az ítéletábra dönti el {lásd 3082/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [16]}.
- [24] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. A bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz során az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényben elismert jogokat oltalmazza {erről lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indo-

kolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}.

- [25] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető indokolással állításait nem támasztotta alá, hanem kizárólag az ítéltábla eljárását és jogértelmezését kifogásolta, a panaszban megjelölt aggályok az ítéltábla döntését érintően nem tartalmaznak kifejezetten olyan érvelést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatát megalapozná.
- [26] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján – figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére – az alkotmányjogi panaszt ebben a részében is visszautasította.

Budapest, 2014. november 7.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1816/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3295/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.752/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. október 30-án alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Debreceni Ítéltáblánál (a továbbiakban: ítéltábla) az Alkotmánybírósághoz címezve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján.
- [2] 2. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy az indítványozó, aki képviselő-jelöltként indult a helyi önkormányzati választásokon, Heves Város Helyi Választási Bizottságához (a továbbiakban: HVB) 2014. október 14-én kifogást nyújtott be a Ve. 2. § (1) bekezdésének a), b) valamint c) pontjaiban jelölt alapelvek megsértése miatt, és a Ve. 218. § (1) bekezdés c) pontja alapján a választási eljárás megsemmisítését és megismételtetését kérte. Az indítványozó az alapelvek sérelmét okozó magatartásként azt jelölte meg, hogy egy másik egyéni képviselőjelölt részére a választópolgárok jelzése szerint szavazatokat vásárolnak meg, illetve próbálnak megvásárolni. Állítása alátámasztására nyilatkozatokat csatolt. Hasonló eseményekre hivatkozva egy másik állampolgár is kifogást nyújtott be.
- [3] A HVB 106/2014. (X. 15.) számú határozatával a kifogásokat egyesítette és elutasította. Indokolása szerint a kifogásokban benyújtott adatok és bizonyítékok alapján a jogsértés kétséget kizáróan nem állapítható meg. A határozat ellen az indítványozó nyújtott be fellebbezést.
- [4] A Heves Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 96/2014. (X. 20.) számú határozatával a HVB határozatát megváltoztatta és megállapította a Ve. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti alapelv sérelmét mint jogszabálysértés tényét, és két magánszemélyt a további jogszabálysértéstől eltiltott. Indokolásában arra is rámutatott, hogy a csatolt nyilatkozatok nem támasztják alá a kifogásban kért, a választási eljárásban alkalmazott

legsúlyosabb szankció, a választási eljárás egészének, vagy a jogorvoslattal érintett részének a megsemmisítését és megismétlését. A választás eredménye és a megvalósult jogszabálysértés súlya nem indokolja ezen jogkövetkezmény alkalmazását.

- [5] Az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmében a TVB határozatának megváltoztatását és Heves településen 2014. október 12-én megtartott képviselő- és polgármester választás összes eredményének a megsemmisítését, a választási eljárás szavazás részének az egész településen történő megismételtetését kérte. Az ítéletábra Pk.II.20.752/2014/2. számú végzésével a TVB határozatát helybenhagyta.
- [6] 3. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Állítása szerint az ítéletábra döntése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a 24. cikk (2) bekezdésének c) és d) pontjait, a 28. cikket, a 35. cikk (1) bekezdését, a XV. cikket, a XXIV. cikket és a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben foglalt jogait.
- [7] Indokolásként azt adta elő, hogy „a felülvizsgálati kérelemben, az azt megelőző fellebbezésben, az azt megelőző kifogásban felhozottak, a korábban csatolt bizonyítékok kellő alapot szolgáltatnak arra, hogy az Alaptörvény hivatkozott szabályainak helyes értelmezése és alkalmazása alapján arra a következtetésre jussunk, hogy a támadott határozatok jogsértőek. Nem lehet törvényes az a határozat, amely alaptörvényi rendelkezést és választási törvényi alapelvet sért.”
- [8] 4. A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. A jelen ügyben az alkotmányjogi panasz a TVB határozata ellen benyújtott felülvizsgálati kérelem elbírálásáról szóló végzést támadja.
- [9] 5. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság feltételeinek nem felel meg, mert az indítványozó az alábbi követelményeknek nem tett eleget.
- [10] Az Abtv. 52. § (1) bekezdés értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése tartalmazza a törvényi felsorolást arra nézve, hogy alkotmányjogi panasz benyújtása esetében mikor tekinthető a kérelem határozottnak. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerint a határozott kérelem egyik feltétele, hogy egyértelműen megjelölje az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében a határozott kérelem további feltétele, hogy tartalmazzon indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [11] A panaszos ezeket a feltételeket nem teljesítette, hiszen nem fejtette ki az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmének lényegét, továbbá kérelme semmilyen alkotmányjogi relevanciával bíró indokolást nem tartalmaz.
- [12] Az Abtv. 55. § (4) bekezdés d) pontja értelmében az indítvány nem kerül érdemi elbírálásra, ha a beadvány nem minősül indítványnak. Ahogyan arra az Alkotmánybíróság a 3034/2014. (III. 3.) AB végzésében is rámutatott: az Alkotmánybíróságnak a Ve. 233. § (3) bekezdése alapján jelen ügyben hiánypótlási eljárás lefolytatására nincs lehetősége, ugyanakkor a felsorolt hiányok miatt a panasz érdemben nem bírálható el.
- [13] 6. A fentiekben kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2014. november 7.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1817/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3296/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Ítéltábla Pk.VI.20.020/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó 2014. október 30. napján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Pécsi Ítéltáblánál (a továbbiakban: ítélőtábla) az Alkotmánybírósághoz címezve az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján.
- [2] 2. Az ügy előzményéhez tartozik, hogy Pécs Megyei Jogú Város 19. számú egyéni választókerületében a 2014. október 12. napján megtartott települési önkormányzati képviselőválasztás eredményes volt. A választás eredménye ellen az indítványozó kifogást terjesztett elő, melyben kérte, hogy a Pécsi Helyi Választási Bizottság (a továbbiakban: HVB) a Pécs Megyei Jogú Város 149. számú szavazókörének szavazatszámlláló bizottsága szavazási eredményt megállapító döntését semmisítse meg és a szavazást ismételtesse meg. Előadta, hogy az érintett szavazókör szavazatszámlláló bizottságának egyik tagja a megválasztott jelölt házastársa, és ez sérti a választás tisztaságát, az esélyegyenlőséget a jelöltek és a jelölőszervezetek között (Ve. 2. § (1) bekezdés a) és e) pontjai), továbbá az eljárás a Ve. 18. § (2) bekezdés e) pontja szerinti szigorú összeférhetlenségi tilalomba ütközik.
- [3] A HVB a kérelmező beadványát érdemi vizsgálat nélkül elutasította 256/2014. (X. 17.) számú határozatával. A határozat indokolása rögzítette, hogy a kifogás nem tartalmazta a Ve. 212. §-ának (2) bekezdése b) pontja szerinti kötelező tartalmi elemet, azaz a jogszabálysértés bizonyítékait.
- [4] E határozattal szemben az indítványozó fellebbezést nyújtott be, amelyben megismételte, hogy a nyertes képviselőjelölt házastársa a szavazatszámlláló bizottság tagja volt, így kizárási ok áll fenn vele szemben. Ismertette, hogy házasságuk köztudomású tény, továbbá a családi adatok a nagy nyilvánosság előtt a kampány során a jelölt saját elhatározása mellett is ismertté váltak. Csatolta beadványához a nyertes képviselőjelölt egy internetes közösségi oldalon közzétett adatlapját, és indítványozta meghallgatását. Továbbra is kérte az érintett szavazókör szavazatszámlláló bizottságának szavazási eredményt megállapító döntése megsemmisítését és a szavazás megismételtetését.
- [5] A Baranya Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) egyfelől beszerezte a nyertes képviselőjelölt házastársának adatlapját, melyben az illető ügy nyilatkozott, hogy vele szemben összeférhetlenségi ok nem áll fenn. Megkísérelte továbbá beszerezni a nyertes képviselőjelölt házassági anyakönyvi kivonatát. A TVB fentiek után 90/2014. (X. 21.) számú határozatával a HVB határozatát helybenhagyta, és a fellebbezést elutasította. A TVB döntését azzal indokolta, hogy a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján a Ve. 3. §-ának (2) bekezdése szerinti hozzátartozói viszonyt és így az összeférhetlenséget megállapítani nem tudta. Azt is rögzítette, hogy az összeférhetlenség esetleges megállapítása sem eredményezte volna a választás eredményének megsemmisítését, ugyanis az az eredményt érdemben nem érintette.
- [6] A TVB határozatával szemben az indítványozó jogi képviselője útján bírósági felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Ebben kifogásolta, hogy a TVB nem hallgatta meg az érintetteket, és indítványozta, hogy a bíróság tekintse meg a nyertes képviselőjelölt házassági anyakönyvi kivonatát. Továbbra is kérte, hogy az érintett szavazókör szavazatszámlláló bizottságának szavazási eredményt megállapító döntését, mint a választási eljárás jogorvoslattal érintett részét semmisítse meg a bíróság és a szavazást ismételtesse meg.
- [7] Az ítélőtábla az indítványozó bírósági felülvizsgálati kérelmét érdemi vizsgálatra alkalmatlannak minősítve elutasította. Döntése indokolásában az ítélőtábla kiemelte, hogy a Ve. 222. §-ának (1) bekezdése értelmében bírósági felülvizsgálati kérelmet csak az ügyben érintett természetes és jogi személy, jogi személyiség nélküli szervezet nyújthat be. A következőes bírői gyakorlat szerint az érintettség akkor állapítható meg, ha a kérelme-

zóját jogaira és kötelezettségeire az állított jogsérelem közvetlenül kihat. Az ítéletábra rámutatott, hogy az indítványozó kérelmében nem hivatkozott az ügyvel kapcsolatos érintettségére, és nem jelölt meg olyan körülményt, amelynek alapján érintettségére következtetni lehetett volna. Az indítványozó szóbeli nyilatkozatában utalt arra, hogy ő az egyik jelölt szervezet városi elnöke, azonban ezt a tényt a beadványában nem említette, nem igazolta. Azt is kifejtette az ítéletábra, hogy ez sem alapozná meg az indítványozó mint természetes személy érintettségét. Összességében megállapította, hogy az indítványozó nem rendelkezik a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásához szükséges érintettséggel.

- [8] 3. Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó szerint az ítéletábra döntése sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogát, melynek lényeges tartalmát kiüresítette, és ezáltal az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése is sérült.
- [9] Az indítványozó állítása szerint az ítéletábra a Ve. 222. § (1) bekezdése szerinti érintettség kérdését rendkívül megszorító módon értelmezte, megfosztva őt ezáltal a jogorvoslathoz való jogának érvényesítésétől.
- [10] Az indítványozó előadta továbbá, hogy a Ve. 222. § (1) bekezdésében meghatározott „ügyben érintett személy” törvényi fordulata nyilvánvalóan kiterjed mind a kifogást, mind az azzal kapcsolatos döntés ellen fellebbezést benyújtó személyre.
- [11] 4. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó, rendes bíróság döntését követően.
- [12] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság az e törvény alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [13] 5. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [14] 6. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz nem fogadható be az alábbiak miatt.
- [15] Az indítványozó arra hivatkozik, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogát sérti az ítéletábra szűkítő jogértelmezése, amely szerint ő érintettnek nem tekinthető, holott a kifogást és a HVB határozata elleni fellebbezést is ő nyújtotta be.
- [16] A felhívott alapjoggal összefüggésben az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető indokolással állításait nem támasztotta alá, hanem kizárólag az ítéletábra eljárását és jogértelmezését kifogásolta.
- [17] Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban utal állandó gyakorlatára, amely szerint az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság tartózkodik attól, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság korábban azt is leszögezte, hogy a Ve. a jogorvoslati szabályai között az adott ügyben való érintettség fogalmát nem határozza meg, az érintettség fogalom használatával az eljárásban részes felekhez képest más résztvevői körre utal, azonban azt mindig az adott ügyben, esetről esetre a jogorvoslati kérelmet elbíráló szerv, jelen esetben az ítéletábra dönti el {lásd: 3081/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [15] és 3082/2014. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [16]}. Az Alkotmánybíróságnak tehát az íté-

lőtábla olyan törvényértelmezésének felülvizsgálatára nincs lehetősége, amely alkotmányjogi kérdést egyúttal nem vet fel {lásd 3097/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [15]}.

- [18] Az Alkotmánybíróság fentieket kiegészítve megjegyzi, hogy a Ve. jogorvoslati rendszerében, a bírósági felülvizsgálati kérelem benyújtásához szükséges érintettséget előíró szabályozás értelmetlenné válna és kiüresedne, ha bárki, aki a Ve. szerinti kifogással él vagy fellebbezést nyújt be, erre a tényre hivatkozva mintegy automatikusan megszerezne a szükséges érintettséget.
- [19] Mindezekre figyelemmel az indítványozó panasza alapján megállapítható, hogy a panaszban megjelölt aggályok az ítéletábra döntése érdemét érintően nem tartalmaznak kifejezetten olyan érvelést, amely alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetne fel, vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatát alapozná meg.
- [20] Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. november 7.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1818/2014.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3297/2014. (XI. 11.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Ítéletábra Pk.III.20.021/2014/2. számú végzése ellen benyújtott alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Pécsi Ítéletábrához (a továbbiakban: ítéletábra) a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § *a)* pontja alapján.
- [2] Az indítványozó az ítéletábra Pk.III.20.021/2014/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert álláspontja szerint a támadott döntés sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági eljáráshoz való jogát.
- [3] 2. Az alkotmányjogi panasz előzményeként a helyi önkormányzati választáson Szekszárd városában indult egyik polgármester- és egyben képviselőjelölt kifogást nyújtott be Szekszárd Megyei Jogú Város Helyi Választási Bizottságához (a továbbiakban: HVB), amelyben két választókerület több szavazókörét érintő kampánycsend-sértés, illetve választópolgárok szervezett szállításának, valamint meghatározott jelöltre leadott szavazat esetére anyagi juttatás átadásának megtörténtét állítva. A kifogást benyújtó jelölt előadta továbbá azt is, hogy további választókerületekben láncszavazás történhetett. A kifogást benyújtó érvelése szerint az általa állított visszasságok a Ve. 2. § (1) bekezdés *a)*, *b)* és *e)* pontjainak, valamint a 143. §-ának a sérelmét okozták, ezért kérte az általa

megjelölt szavazókörökben a választás eredményét megállapító határozatok megsemmisítését és a megjelölt szavazókörökben a szavazás megismételtetését. A HVB a 2014. október 17. napján kelt, 107/2014. (X. 17.) HVB határozatával a kifogást elutasította és a szavazás eredményét helybenhagyta. A határozat indokolásában rögzítésre került, hogy a HVB a kifogáshoz csatolt bizonyítékok közül többnek a figyelembevételét mellőzte, illetve az általa lefolytatott tanúkihallgatások alapján azt állapította meg, hogy a kifogásban említett személyek csak családtagjaikat szállították szavazni. A kifogás láncszavazással kapcsolatos állításai nyomán a HVB felnyitotta az érintett szavazókörök urnáit a szavazóköri pecsétek ellenőrzése céljából, és annak eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy a láncszavazás kifogásban állított módon való megvalósulása nem bizonyítható.

- [4] A HVB határozata ellen a kifogást benyújtó fellebbezést terjesztett elő, annak megváltoztatása és a kifogásában foglaltak teljesítése iránt. A Tolna Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) a 2014. október 22. napján kelt 48/2014. (X. 22.) határozatával a HVB határozatát helybenhagyta. A határozat indokolása szerint a kifogásban sérelmezett magatartás nem minősül választási kampánynak, így kampánycsendsértés sem volt megállapítható; valamint a szavazóhelyiséghez történő szállítás vonatkozásában sem volt megállapítható a Ve. felhívott rendelkezéseinek sérelme. Az indokolás utalt továbbá arra, hogy a kifogáshoz csatolt bizonyítékok közül melyek bizonyítóerejét nem találta megfelelőnek a TVB.
- [5] A TVB határozatával szemben a kifogást benyújtó bírósági felülvizsgálati kérelmet nyújtott be az ítéletáblához, amelyet az ítéletábla részben – a kampánycsendsértés, a választópolgárok szervezett szállítása, valamint meghatározott jelöltre leadott szavazat esetére anyagi juttatás átadása vonatkozásában – megalapozottnak talált. Mindezekre figyelemmel az ítéletábla a TVB határozatát részben megváltoztatva megállapította, hogy Szekszárd városában a helyi önkormányzati választáson két választókerületet érintő, összesen négy szavazókörben megtartott szavazás a Ve. 2. § (1) bekezdés a), b) és e) pontjaiba ütközés miatt jogszabálysértő volt, ezért e szavazókörök vonatkozásában a szavazást, valamint az eredményt megállapító határozatokat megsemmisítette és a szavazás megismétlését rendelte el. Az ítéletábla a kifogásolt végzés indokolásában „[a] rendelkezésre álló bizonyítékok helyes és okszerű” mérlegelése alapján kiegészítette TVB határozatában foglalt tényállást, valamint rögzítette, hogy a kifogást benyújtó által csatolt bizonyítékok alapján a fentiekben említett körben kétséget kizáróan megállapítható volt a jogszabálysértés ténye. Megállapította azt is, hogy a láncszavazás vonatkozásában a TVB helyes indokok alapján utasította el a fellebbezést, mivel annak megtörténtét a rendelkezésre álló bizonyítékok nem támasztották alá.
- [6] 3. Az indítványozó – az ítéletábla által megsemmisített szavazás során az egyik érintett választókerületben a legtöbb szavazatot megszerző jelölt – ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Érvelése szerint azáltal sérült az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz való joga, hogy az ítéletábla „hiányos bizonyítékok alapján állapította meg a tényállást” és így tévesen állapított meg jogsértést, ráadásul e „megállapításnak negatív a társadalmi és politikai megítélése is, ami azok tekintetében is negatív hatással lehet, akik nem voltak részesei a jogsértésnek”.
- [7] 4. Az alkotmányjogi panaszra a jelen ügyben – bizonyos kivételekkel – az Abtv. rendelkezései irányadók, vagyis az Alkotmánybíróság csak annyiban része a választási eljárásnak, amennyiben Alaptörvényben biztosított jogok sérelméről van szó, rendes bíróság döntését követően. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [8] 4.1. A panasz – egyéb feltételek mellett – abban az esetben befogadható, ha határozott kérelmet tartalmaz. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz nem felel meg a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontjában foglalt egyik feltételének, mivel nem tartalmazza az általa megjelölt alapjog sérelmének lényegét.
- [9] 4.2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mérlegelési jogkörében vizsgálja továbbá az alkotmányjogi panasz törvényben előírt, tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket.
- [10] 4.2.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által megjelölt Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nem a bírósági eljárásokra, hanem a közigazgatási hatósági eljárásokra vonatkozik, így hiányzik a felhívott alaptörvényi rendelkezés és a támadott bírósági végzés közötti összefüggés. Az Alkotmánybíróság

állandó gyakorlata szerint az említett összefüggés hiánya tartalmi akadályát képezi az indítvány befogadásának {3130/2013. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [17]}.

- [11] 4.2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadhatja be, azonban az indítványozó alkotmányjogi panasa egyik feltételnek sem felel meg, a következők miatt.
- [12] Jelen ügyben az indítványozó kizárólag az ítéletábla bizonyíték-értékelési tevékenységét kifogásolta.
- [13] Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben emlékeztet állandó gyakorlatára, amely szerint az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d*) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírósági eljárást befejező döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálatára van hatásköre. A bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető tehát a további jogorvoslattal nem támadható bírósági döntések általános felülvizsgálata eszközének, mivel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt és az abban biztosított jogokat védi {3111/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [3]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [15]}.
- [14] A fentiekből az is következik, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének felülbírálatára sem rendelkezik hatáskörrel {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}, mert „önmagában az a tény, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékokat a bíróságok az indítványozótól eltérő módon értékelték, azokból nem az indítványozó által helyesnek vélt következtetést vonták le [...] még nem teszi az eljárást tisztességtelenné” {3202/2013. (X. 31.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [15] Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeket sem teljesítette.
- [16] 5. Az Alkotmánybíróság a fentiekre tekintettel az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontjai alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2014. november 7.

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1823/2014.

Az Alkotmánybíróság Határozatait az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetők az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu
Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Majláth Zsolt László ügyvezető
HU ISSN 2062-9273